

14 2020ko negua

Lege Gordailua / Depósito Legal: SS-1471-2012

kalerainfo

BAKEA ETA ASKATASUNA IRABAZTERA

Lege Gordailua

Depósito legal
SS-1471-2012

Euskal Presoen Aldeko Batzordea
Zuatzu, easo eraikina, 4 behea.
20018 Donostia, Euskal Herria.

www.kalera.kalera.eus

Aurkibidea

Heriotza berriro	4
Mobilizazioak	8
La utilizacion de la prescripción	10
Herriaren arrazoiaren indarraz, euskal preso eta iheslariak etxera	14
Instituzioak, eragileak eta herri ekimenak	18
Bukaezinezko baten kronika	20
Presoak etxera	30
Epaitegietatik eta ebazpen judizialak	32
Política penitenciaria en perspectiva	36
¿Porqué no a Zaballa?	44
Espetxe eta deserritik	47
Presoak kalean	52
Presoen egoera eta helbideak	54

Zuera aztertuz

**GRADU PROGRESIOA
ETA BAIMENERAKO
OZTOPOAK**

Foro Sozialeko Behatokiak euskal preso politikoek bide penitentziarioa egiteko aurkitzen dituzten oztopoak azaleratu ditu monografiko berri batean. Hala, Zuerako espetxeko kasua jarri dute salbuespenezko politikaren paradigma bezala. Espetxe horrek legedi penitentziario arrunta egiteko aukera eman beharrean, ibilbidea bera eta, beraz, lege penitentziarioaren printzipio nagusiak urratzen dituela salatu dute.

Gaur egun bertan dauden 10 presoetatik 5 lehenengo graduan daude eta beste 5 bigarrenen. Zuerako Tratamendu Juntaren jarreragatik, lehenengoek ez dute gradu progresiorik lortzen, eta bigarrenek dagozkien irteera baimenak burutu ezinean segitzen dute.

Aurretik bertan lehenengo graduan zeudenek eta azken bi urteetan gradu horretan heldu diren presoek ez dute jaso gradu progresiorako inolako proposamenik Tratamendu Juntaren aldetik. Batzuek zigorra oso-osorik bete dute lehenengo graduan (Jose Jabier Zabaleta eta Kepa Etxebarria).

Bigarren graduan dauden egoera ere eskandalagarria da. Hamaika aldiz irteera baimenak eskatu arren, Tratamendu Juntak kontrako iritzia azaldu du beti eta progresioaren aukera erabat trabaturik daukate. Preso hauek ezin dute irteera baimenik lortu eta, beraz, hirugarren gradurako eta baldintzapeko askatasunerako bidea itxita ikusten dute.

Urteetan zehar gobernu ezberdinek, instituzioek eta hainbat alderdi politikok presoek eskatu izan dieten bide legala har dezatela dagozkien onurak eta eskubideak eskuratzeko. EPPKren eztabaidaren ostean, euskal preso politikoak bide penitentziarioa egiten hasi direnean, bidea hori oztopoz beteta topatu dute. Batzuetan EEIOren aldetik, besteetan Ministerio fiskalaren aldetik edo Audientzia Nazionalaren aldetik, baina askotan Tratamendu Juntetatik hasten da blokeoa.

Heriotza berriro

Berrogeitik gora urte dira espainiar espetxeetan etenik gabe daudela euskal preso politikoak. Lehenago ere egon ziren, jakina, baina 1977ko abenduaren azkenetik gaur artean beti eta etenik gabe egon dira euskal errepresaliatu politikoak espainiar espetxeetan, aldi batzuetan 700 ingururaino. 43 urte hauetan euskal preso politikoei zuzendutako jazarpen eta suntsipen politika areagotzen joan dira Madrilgo aldiari aldiko gobernuak, epaitegiak, espetxeetako zuzendari-tzak... Inolako eskrupulurik gabe giza-bidetik urrunduta den espetxe politika erasotzailea ezarri zaie euskal presoiei. Eta politika horrek ondorio larriak izan ditu kasu gehiegitan: gaixotasun fisiko eta psikologikoak garatzea edo egoera jasan ezina bihurtu zaielako presoak bere buruaz beste egitea dira ondorio horietatik larrienak.

43 urte hauetan, tartean tartean eta sarriegi izan dugu espetxean bertan edo espetxetik gaixorik irten ondoren hil diren preso eta preso ohien be-

rri. Eta amaierarik ez duen jario gaiztoa izaten jarraitzen du.

Joan den urriaren 22an hil zen Asier Aginako Etxenagusia, 44 urteko preso ohi durangarra. 2019ko urtarri-laren 31an kaleratu zuten Asier, gaixotasun larri bat atzeman ondoren bere zigorra etenean utzita.

2004an Estatu frantsesean atxilotu zuten Asier, bere bikotekide Aitziber Coello eta beste kide batekin batera, Coullaine herrian, eta, zortzi urteko espetxealdiaren ondoren, 2012an, Estatu espainiarrera entregatu zuten, ETAko kide izateagatik ezarri zioten zigorra beteta. Estatu espainiarrean beste deliturik leporatzen ez ziotenez eta ezin zutenez berriro erakundeko kide izateagatik epaitu, ETAko "kolaratzaile" izatea egotzi zion Auzitegi Nazionalak, espetxealdia luzatzeko akusazioa espresuki "eraikiz".

14 urte preso zeramatzala, 2018aren azken aldera hasi zen Asier ondoreza sumatzen. 2019ko urtarriaren erdi aldera ebakuntza egin zioten eta 31n kaleratu zen Picassent espetxetik,

Euskal preso politikoei ezartzen zaien espetxe politika gizagabe horrek giza eskubideen gaineratik presoek suntsipen fisiko eta psikologikoa bilatzen du

abokatuek eskatu ondoren epaileak zigorra etenean utzita. Kaleratu zutenean urtebete falta zitzaion Auzitegi Nazionalak ezarritako zigorra oso-osorik betetzeko. Beraz, urte bete eta bederatzirako hilabete eskas egin du kalean Asier Aginakok.

Kartzelatik irten ondoren bere herrira, Durangora, bisita egin zuen, hainbeste urteren ondoren, baina Valentzia-ira itzuli eta han geratzera erabaki zuen, gaixotasunaren artatzearekin segi eta Picassent espetxean jarraitzen zuten bikotekide Aitziber Coello eta bien haur Haitzengandik ahalik hurbilen egoteko. Martxoaren 15ean ezarritako konfinamendu aginduak ere Valentzian harraipatu zuen, beraz, eta horrek ere, beste presoek eragin zien moduan, Asierri berari eta Aitziberri ere eragin zien.

Kaleratu zutenerako gaixotasuna oso aurreratua zuen eta, ebakuntza "ongi" burutu zen arren, tratamendu eta jarraipen zehatz eta zorrotza egin behar izan zuen Asierrek. Esan behar da aurreikuspen mediku guztiak aurka zitue-

la, eta hala ere, etsipenari amore eman gabe, bizitzeko gogo zirrargarria erakutsi zuen lehen momentutik. Errealista zen, hala ere, eta egoeraren jakitun, baina ekarpen politikoa egiteko gogo adierazi zuen Asierrek behin eta berriz, non eta zer egin ote zezakeen galdetuz. Horrekin batera, Aitziber eta Haitzekin bisitak egin ahal izatea eta haiekin egoitea zituen lehentasun.

Asierren osasun egoera, eta haur txikia zutela kontuan hartuz, abokatuek egindako eskaerari erantzunez, bigarren graduko 100.2 artikuluan sailkatu zuten Aitziber 2019ko ekainean eta arratsaldetan espetxetik irteteko baimenak lortu zituen. Horrela, egunero ordu batzuk elkarrekin igarotzeko aukera zeukaten Haitz txikiak, Aitziberrek eta Asierrek. Gaixotasuna oso larria eta garatua zuenez, tratamendu medikua ere erasokorra ezarri zioten, eta ondorioz fisikoki indargabetuta geratzen zen tarteka. Baina esan behar da ezintasun fisikoa gainditzeko saiatzeko indar psikologikoa erakutsi zuela beti, eta momentu bakoitza ahalik sakonkien bizitzeko gogo itzela zuela.

Aitziber Coello bikotekideak ere zigorra ia osorik bete zuen Asierri gaixotasuna atzeman ziotenerako, batera atxilotu baitzituzten, baina 16 urteko espetxe zigorra azken egunera arte, 2020ko maiatzaren 2ra arte zehazki, ordainarazi zioten. Horrek atzeratu zuen, lehenaz gain, bikotearen eta bien seme Haitzen herrira itzulera.

Espetxe urteetan, euskal preso politikoei ezartzen zaien salbuespen politikaren aspekturik maltzurrenak ezagutu zituen Asierrek. Estatu frantsesetik entregatu ostean, Estatu espainiarreko espetxeetan urruntasuna eta sakabanaketa bizi izan zituen, eta urruntasun horrek senideengan duen eraginik nabarmenena ere bai. 2013ko irailaren 9an Aranjuezeko espetxera aurrez aurreko bisita egitera zihoazkion amak eta lehengusinak istripua izan zuten errepidean, Madrilera iristean. Beste auto batek atzetik kolpatu eta beraiena guztiz txikituta geratu zitzaizen. Itxuraz zauri larririk izan ez bazuten ere, anbulantzia ospitaleratu zituzten, eta bisitara ezin izan ziren iritsi.

“Gogorra izan zen hurrengoan istri-pua izandako lekutik berriro igarotzea, eta are gogorrago gauzak aldatzen ez badira mila aldiz handik pasa behar-ko dudala jakitea, ez diodalako utziko bisitara joateari, edonon egonda ere semea” zioen Asierren ama Amaiak eskutitz batean, istripuaren harira Durangoko Udaletxean aurkeztu zuten mozioa eztabaidatu zen egunean.

Atxilotu zutenetik Estatu frantse-seko Fleury eta Joux la Ville espetxee-tan egon zela semea gogora ekartzen zuen Amaiak, eta momentu horretan Aranjuezekoan zegoela. “Aranjuezen bisean bisekoak aste egunetan izaten dira; horregatik, lantegian jai eskatu behar izaten dugu, edo txanda aldatu edo ahal duguna egin. Nik ez daukat gida baimenik, gainera, eta bidelagunen bat behar izaten dut beti” esaten zuen.

Honek modurik gordinenean era-kusten du sakabanaketa eta urruntze politikaren aspekturik larriena se-nide eta lagunei dagokienean. Izan ere, gogoan izan behar da, konta ezin ahala istripuetan ehunetik gora se-nide eta lagun zauritu eta 16 hildako izan direla.

Ehunka kilometroko bidaiak egin beharra izateaz gain, aurrez aurreko bi-sitak aste egunetan ipintzea baita eus-kal preso politikoen komunikazioak are gehiago zailtzeko asmatu zuten beste neurri bat. Neurri horrek espre-suki zigortzen ditu presoek senideak, lantegiren batean lan egiten dutenak bereziki, edo haurrak edo zaintza ar-durak dituztenak... Bidaia luzeen gas-tu ekonomikoa ez ezik, bisitetara aste egunetan joan ahal izateko lantegie-tako baldintzak daude, kasu askotan gainditu ezinezko oztopo bihurtzen diren baldintzak.

Espetxean bertan, edo espetxetik gaixorik atera ondoren, hil diren eus-kal preso politikoen zerrenda modu mingarrian luzatzera etorri da Asier Aginakoren izena. Kalerainforen au-rreko zenbakian, Igor Gonzalez Sola presoaren heriotza aipatzean esaten genuen espetxe politika honek eragin-dako 49.a zela berea. Zenbaki horretan sartzen dira espetxeetara bidean erre-pideetako istripuetan hil diren seni-

deen izenak, presoek ez ezik senideei ezartzen zaiena delako espetxe politika honen zigorra, eta presoek gain senide eta lagunak ere hil dituelako urrunke-ta eta sakabanaketa politika honek. Oraingoan Asier Aginakoren izena gehitu behar diogu espetxean bertan eta espetxetik larri gaixorik kaleratu ondoren hil direnen zerrenda horri.

Behin baino gehiagotan salatu dugu espetxeak gaixotu egiten duela eta hil egiten duela. Azken lau hamar-kada hauetan ikusi dugu espetxeetako egoera beti okerrera egiten joan dela, bizi baldintzak gero eta zitalago bila-katuz. Espetxe-urteak gehitu ahala, adinean aurrera joan ahala, osasunean horren eragina gero eta nabarmenago azaldu zaie hainbat euskal preso poli-tikori, eta horren adierazlea da azken urte hauetan, eta gaur egun, dagoen preso gaixoen kopurua.

Askotan salatu dugu euskal preso politikoei ezartzen zaizkien salbues-peneko neurriak bizi baldintzak es-presuki gaiztotzeko neurriak direla, eta neurri horien ondorioek osasun fisiko eta psikologikoan dituzte eragi-nak. Eragin oso larriak kasu askotan, heriotzarainokoak gehiegitan. Eta ez dira ahaztekoak espetxeetako osasun arreta eta artatze baldintzak, kasu as-kotan medikuaren eta gaixoaren arteko konfiantzazko giroa gabekoak, sarritan kartzelarien edota Guardia

Zibilaren esku hartzearekin nahasiak daudenak.

Euskal preso politikoei ezartzen zaien espetxe politika gizagabe ho-rrek giza eskubideen gainetik presoek suntsipen fisiko eta psikologikoa bila-tzen du. Izan ere, epaileen ebazpene-kin kendutako askatasuna eta ezarri-tako zigorraz gain, espetxe bakoitzeko zuzendaritzak eta bertako kartzelari-ek aliriztira eta nahierara ezarritako mu-rrizketak, zigor gehituak, mehatxuak, jipoiak eta eguneroko tenkatze egoe-rak dira askotan presoek jasan behar dituztenak, aurrez aurre dituztenak. Baina epaileek ere, beraiek eza-rra eta zaindu behar luketen legedia bihurtuz, eta arbitrarioki baliatuz kasu askotan, presoek eskubideak eta espetxe legediak eskaintzen di-tuen aukerak mugatu egiten dituzte espetxealdia luzatzeko. Bai gaixoen kasuan, zigorraren hiru laurdenak beteak dituztenen eta adin handia dutenen kasuetan, modu gizagabean zitaldu dituzte euskal preso politikoen espetxealdiaren baldintzak.

Espetxe politika gizagabe hau behin betirako bazter dezaten nahi dugu eta behar dugu. Baina horrekin batera, euskal preso politiko guztiak behingoz kalean behar ditugu, etxean behar ditugu, bizirik eta bizitzeko, biharko Euskal Herria eraikitzen kale-tik laguntzeko.

Mobilizazioak

URRIAK 5

Atxiloketak onartezinak dira

Kepa Arkauz, Ekhiñe Eizagirre eta Imanol Jaioaren atxiloketak salatzeako mobilizazioak egin zituzten Arrasate, Zarautz, Abadiño eta Ziburun. Sarek eta EH Baik deituta, haien askatasuna exijitu eta konponbide garaia dela aldarrikatu zuten elkarretaratze eta mobilizazioetan bildutako ehunka pertsonak. Hurrengo egunean Igor Uriarte euskal preso ohia atxilotu zuten Urruñan, Frantziako lurraldean egoteko debekua duelako. Uriarte, Eizagirre, Jaio eta Arkauz hilaren 7an utzi zituzten aske.

URRIAK 12

Performancea Hispanitate egunean

Felipe VI. errege espainiarraren eta Cristobal Colonen irudiak lurrean eta burugabetuta geratu ziren Iruñeko erdigunean egindako performancean.

Sortuk eta hainbat herrialdetako komunitateek deitua zen ekitaldia, herriak goresleko. “Gora herriak” lemarekin espainiar erreinuaren izaera inperialista salatu eta urriaren 12an “zer ospaturik ez dagoela” gogoratu zuten.

URRIAK 24

Sarek Donostian konponbidearen aldeko mosaikoa egin du

Presoak Euskal Herrira ekartzea eta zigorraren hiru laurdenak beteta dituztenak zein gaixo daudenak etxeratzea aldarrikatu zuten atzo Kontxako hondartzan 600 lagunek, Sareren mobilizazioarekin bat eginda. Euskal jendartearen nahia erakutsi zuen mosaikoak “Resolution” leloarekin, eta konponbidea lortzeko urratsak egitea exijitu zuen. EAJ, EH Bildu, Elkarrekin Podemos alderdietako eta LAB, ELA eta UGT sindikatuetakordezkari bat egin zuten aldarriarekin.

URRIAK 28

Azken Ostirala

Ettxeratek Araba, Bizkaia eta Gipuzkoan Covid 19agatik fase gorrian dauden herrietan azken ostiraleko mobilizazioak bertan behera utzi ditu. Nafarroan, aldiz, segurtasun neurriak gordeta burutu dituzte.

URRIAK 31

Ernaik kontrol soziala salatzeako mobilizazioak burutu ditu Bilbon eta Gasteizen

Osasun neurriak ezinbestekoak direla argi utzita, horien itzalean “gure eskubideak murrizten dituzten neurriak ere ezartzen ari direla” salatu dute. Horrekin batera, zerbitzu publikoen indartzea, elkar zaintzea eta antolatzea eta krisia kapitalak ordain dezala aldarrikatu dute.

URRIAK 31

Hamaika Gara ekimenak Altxa! ekitaldia aurkeztu du Durangoko Plateruenan

Gure Eskuk eta beste 23 eragilek bultzatzen duten Hamaika Gara ekimenak "lehen mugarra" jarri zuen atzo Altxa! ekitaldiarekin. Herritarrak aktibatu eta erreferendumaren aldeko sinadura bilketari bultzada ematea helburu zuen ekimenean, eragile sustatzaileek, nazioarteko erreferentziatzeko pertsonak eta hainbat kultur-gilek parte hartu zuten.

AZAROAK 8

"Irati gurasoekin Euskal Herri" ekimenak mobilizazioa burutu du Bilbon

Bilboko 30 plazetan aulki moreak jarri dituzte, Irati bere gurasoekin egoteko eskubidea aldarrikatzeko. Horretarako, Euskal Herrira ekartzeaz gain, Zaballako espetxean gurasoentzako modulu mistoa sortzea eta euskal espetxeen pean egongo diren erregimen irekiko pisuak martxan jartzea aldarrikatu dute.

AZAROAK 11

Sarek Ibon Fernandez Iradiren askatasuna eskatu du

Esklerosi anikoitza duen preso lasarteak positibo eman berri du Covid-19n. Herrian egindako mobilizazioan, Ibonen askatasunaz gain, larriki gaixo dauden presoena ere eskatu dute.

AZAROAK 13

Urtarrileko manifestazioa herriz herri egingo da

Urteroko urtarrileko manifestazioak formatoa aldatu eta herriz herri egiteko deia luzatu du Sarek. Bizi dugun osasun-krisiaren ondorioz, Sarek uste du ezin duela aurreko urteetakoaren antzeko manifestazio bat egin. Hala ere, presoen eta erbesteratuaren etxeratzea aldarrikatzen jarraitzea ezinbestekoa jotzen du, "Bidea gara" lelopean.

AZAROAK 21 ETA 22

Sarek mobilizazioak burutu ditu Euskal Herriko herri eta auzoetan

Espetxe politika eta salbuespen legea amaitzeko formatu ezberdinetako ehunka mobilizazio eta ekimen izan dira gaur Euskal Herriko hiri eta herrietan Sareren «Izan Bidea» dinamikaren barruan.

AZAROAK 25

Indarkeria matxistaren aurkako eguna

Indarkeria matxistari aurre egiteko deia egin du Euskal Herriko mugimendu feministak. Euskal Herriko hiriburuetan eta herrietan egindako mobilizazioetan jende andanak parte hartu du.

AZAROAK 28

Azken ostirala

Ettxeratek eta Sarek hileroko azken ostiraletan egiten diren kontzentrazioak batera deitzeko erabakia hartu dute. «Bizi garen unean merezi du ahaleginak batzea. Euskal gizartea da berriz ere estatuak eta gobernuak mugiarazten dituen motorra», adierazi dute.

AZAROAK 29

Euskal independentismoak bere apustua berretsi du, Burgosko prozesutik 50 urtera

Eremu independentistaren 80 lagunek manifestu bat ezagutzera eman dute Eibarren. Bertan Burgosko prozesua mugarri bat izan zela gogoratzeaz gain, sakoneko prozesua ez dela bukatu azpimarratu dute.

AZAROAK 29

Dispersioak eraildako Sara Fernandez gogoan

Iruñean ekitaldia egin dute Sara Fernandez eta dispersioak eragindako beste 15 biktimen aitortza aldarrikatzeko.

ABENDUAK 1

Ekimenak hezkuntza erdigunera ekartzea eskatzeko

Hezkuntza Plazara dinamikako kideek hezkuntza eta hezkuntza komunitate guztia erdigunera ekar dadin aldarrikatzeko mobilizazio eguna deituta elkarretaratzeak, manifestazioak, bideoak, pankartak, kantuak, argazkiak eta beste hainbeste ekimen burutu dira.

ABENDUAK 6

Dispersioak eraildako Karmele Solaguren gogoan

Barañainen ekitaldia egin dute Karmele Solaguren eta dispersioak eragindako beste 15 biktimen aitortza aldarrikatzeko.

ABENDUAK 6

Euskal Errepublikaren aldeko aldarria

Ernaik deituta, ehunka gazte atera dira gaur kalera, espainiar konstituzioaren inposizioaren aurka eta euskal errepublikarako bidea egiteko prest.

ABENDUAK 8

"Irati gurasoekin Euskal Herrira"

Arriaga plazan sei bizikleta estatiko jarri dituzte eta sei orduz Irati eta bere gurasoak Euskal Herrira ekartzeko eskaerarekin bat egin dute herritarrek, pedalei eraginez. Ekitaldia amaitu dutenerako aise gaintu dute alde aurretik ezarritako helburua, Aranjuez eta Bilbo arteko distantzia, alegia.

La utilización de la prescripción

Como instrumento al servicio de la represión

La entrega de Jaione Jauregi Espina por parte de Bélgica en virtud de la aplicación de una euro-orden solicitada por Estado español es un buen ejemplo para entender la actitud de este ante las personas de origen vasco obligadas al exilio político. Una actitud de venganza que pretende convertir esa situación en una condena a perpetuidad. Un impulso vengativo en sí, pero que obedece con cruel coherencia a una posición política netamente represiva.

Han pasado ya más de siete años de la “Declaración de Aiete” tras la que EIPK (colectivo de las y los refugiados y deportados políticos vascos) hizo pública su decisión de dar el paso hacia la regularización jurídica de su situación como aportación al proceso de resolución y paz que debía ponerse en marcha para construir un marco de convivencia sano. “queremos hacer nuestra aportación al proceso abierto para dar una solución democrática al conflicto que sufre Euskal Herria. Para que ningún ciudadano o ciudadana vasca tenga que huir jamás por razones políticas. La mayoría vasca y muchos agentes internacionales han proc-

lamado que hay que ofrecer una respuesta democrática a la naturaleza y consecuencias del conflicto. Con ese objetivo están estructurando una dinámica innovadora, y nosotros y nosotras hemos adoptado el compromiso de convertirnos en agente activo en el marco de ese proceso...". Un marco de convivencia necesitado de muchos ingredientes que, además de los aportados por presos y refugiados, deberán venir también de otros sectores afectados igualmente por la dureza del conflicto. Cada uno desde su perspectiva, cada uno desde lo vivido y sufrido, pero animados todos por la necesidad de hacer posible un nuevo marco de convivencia. En ese camino EIPK aportaba el que ellos veían como imprescindible: La futura Euskal Herria debería ser sin personas presas y exiliadas por motivaciones políticas.

Desde entonces, han sido más de 170 los exiliados y deportados que han transitado ese camino, volviendo a Euskal Herria y trabajando desde ella para que más pronto que tarde puedan hacerlo todos los que aún permanecen en el exilio e incluso la deportación. Actualmente, con la entrega

de Jaione, son 39 las exiliadas vascas, 8 de ellas en situación de deportación.

El exilio como condena

Jaione, en la entrevista publicada en Berria y Gara, expresaba en varias de sus respuestas una realidad que muchas veces se nos escapa. "No tengo ganas de correr más ... de que cada dos por tres me notifiquen un proceso, una petición", "no son suficientes 42 años de exilio, ¿todavía prisión?". Y es que a menudo la idea que tenemos del exilio es una foto fija que tiene que ver con la alegría que nos produjo saber que tal o cual persona del pueblo había logrado huir de la tortura que sistemáticamente suponía una detención. No acabamos de asimilar que aquella huida fue el primer paso en la huida permanente que supone el exilio o la deportación. La persecución contra los exiliados no cesa. Así lo atestiguan las 378 entregas de policía a policía, las 280 extradiciones o euro-

-órdenes, los 27 asesinados por escuadrones de la muerte.... Una persecución que obliga a los exiliados a vivir en la clandestinidad con las consecuencias que ello conlleva. Ocurrió el 18 de Noviembre de 2017 con Javi Pérez de Nanclares en México. El miedo a ser descubierto y entregado a España le llevó a rechazar un ingreso hospitalario, cuando finalmente su estado de salud le obligó a ello ya fue demasiado tarde. Seguir oculto le costó la vida. Sí, el exilio y la deportación son auténticas condenas. Condenas que, además, los diversos Gobiernos españoles, algunas organizaciones de víctimas, Policía y GC, determinados Fiscales y Jueces de la AN, pretenden que sean a perpetuidad. Tras 10 años de cese de la lucha armada, 3 desde el desarme de ETA y 2 desde su disolución no hay por parte española el menor atisbo de búsqueda de la paz, de la verdad, del avance hacia una justicia restaurativa, de buscar mecanismos para la no repetición. Tras el disfraz de una supuesta búsqueda de la verdad sólo se esconde el afán de venganza y la justicia punitiva. Es ahí donde cobra su verdadero sentido la expresión de Jaione “¿no son suficientes 42 años de exilio?”.

Frente a una solución justa más represión. ¿Como lo hacen?

Como decíamos al iniciar estas líneas, la venganza es el motor que lleva a situaciones como la ahora vivida por Jaione, pero lo que realmente está detrás es una apuesta política muy determinada: la de mantener vivo el parámetro con el que siempre lo han abordado, la represión. Y en esa línea tanto los y las presas como las y los exiliados y deportados siguen siendo utilizados como rehenes políticos. Como decíamos al iniciar este artículo la venganza es el motor que lleva a situaciones como la ahora vivida por Jaione, pero lo que realmente está detrás es una apuesta política muy determinada: la de mantener vivo el parámetro con el que siempre han abordado el conflicto, la represión. Y en esa línea presos, exiliados y deportados siguen siendo utilizados como rehenes políticos.

Frente a la apuesta realizada por el EIPK de andar el camino de la regularización jurídica para avanzar hacia una solución justa del conflicto, el Estado ha desplegado toda una batería de medidas para impedirlo, estando en la Audiencia Nacional española las más importantes. Comenzando por la injustificable negativa a facilitar a los abogados la información relativa a la situación jurídica de sus clientes en el exilio, hasta la utilización torticera de la prescripción para convertir el exilio y la deportación en condenas a perpetuidad.

El caso de Jaione Jauregi tiene que ver con esto último, la utilización perversa de la prescripción. Tras leer la entrevista publicada en Gara y Berria no es poca la gente que se pregunta ¿cómo es posible que una persona sea encarcelada por hechos ocurridos hace casi 40 años?

Ocurrió, entre muchos otros casos con Gotzon Telleria, detenido en México el 23 de Febrero de 2017. Incluso los

titulares de la prensa española incidían especialmente en el hecho de que quedaban días para que su causa prescribiese.

El pasado día 7, La Razón publicaba un artículo cuyo único objetivo era tratar de justificar la no aplicación de la prescripción en el caso de Jaione. Y es aquí donde nuevamente la situación de Jaiones se convierte en paradigma de lo que ocurre. El 28 de febrero de 2020 la propia Audiencia Nacional española emitió un Auto en el que dictaba la prescripción de unos hechos ocurridos también en 1981 y por los que había sido procesada. Los mismos argumentos que justificaban ese Auto deberían servir para declarar la prescripción de la causa en la que ahora se le pretende imputar. Sin embargo ha sido encarcelada aludiendo que no existe dicha prescripción.

En cualquier tribunal de justicia europeo la causa estaría ganada, pero no podemos olvidar que nos encontramos ante la Audiencia Nacional española, un tribunal directo heredero del TOP franquista cuya función es dar legitimidad jurídica a decisiones meramente político/represivas. Lo ha venido haciendo históricamente validando testimonios arrancados bajo tortura y lo sigue haciendo ahora para conseguir, como decíamos, convertir el exilio y la deportación en condenas imprescriptibles, a perpetuidad. O, como es el caso de Jaione, que a la condena del exilio le siga la condena en prisión.

Es tiempo de soluciones

Hay dos formas de afrontar el actual momento político: apostar por dar paso a soluciones a las consecuencias del conflicto que contribuyan a la construcción de un marco político y social que nos acerque a una convivencia democrática y que abra la puerta a la solución al conflicto en sí mismo o empeñarse en mantener la imposición y la represión utilizando el sufrimiento de presos, refugiados, deportados y sus familias como instrumento que impida cualquier avance hacia la convivencia y la paz. En definitiva, como en tantas otras situaciones, se trata de elegir entre una convivencia basada en el respeto a los derechos de todas las personas o apostar por la negación de todos esos derechos siguiendo con la imposición y la represión como la pauta de comportamiento del Estado.

Un comportamiento que ha servido, entre otras cosas, para el alargamiento de los encarcelamientos (doctrina Parrot), para eludir los cálculos de penas en otros estados (ley 7/2014), para alargar hasta el límite de lo humanamente soportable las condenas (ley 7/2003) y para perpetuar la incertidumbre e impedir el derecho al regreso de los refugiados y deportados políticos vascos manipulando los tiempos y las prescripciones. Es, el Derecho penal del enemigo, ese que aplicado por una justicia parcial y de parte, no castiga en base al hecho y los supuestos que el derecho común contempla para la prescripción, sino que castiga al que consideran autor por el simple hecho de haber huido y considerarlo, por tanto, enemigo.

Neguko arropa berria webgunean eskuragarri
Nueva ropa de invierno ya disponible en la web

www.serigrafia.eus/shop/etxerat

Herriaren arrazoiaren indarraz, euskal preso eta iheslariak politikoak etxera!

2017ko uztailaren 10ean ipar Euskal Herriko ordezkari bat (haute-
tsi eta jendarte zibileko ordezkari osatua) Parisi ate joka joan zitzaion. Bidaia hark, justizia ministerioarekin elkarriketa esparru baten irekitzea ahalbidetu zuen. Baionako deklarazioaren bide orria garatzeko asmoz, salbuespeneko neurrien deuseztapenari ekin zion Euskal Herriko ordezkariak alde ainitzetako elkarriketaren bidez (EPPK, ipar Euskal Herria - jendarte zibil, hautetsi, instituzio - eta Justizia ministerioa).

3 urte baino gehiago pasa dira elkarriketa esparru hori abiatu zene-
tik. Bide gorabeheratsua izan da, ipar Euskal Herria eta Frantses estatuaren arteko indar harremanaren arabera aitzinarazten lortu zena. Elkarriketa esparruko agendaren garapena eten da berriz, askatu beharreko korapilo tinkoenera iritsi delako: euskal preso politikoen etxeratze prozesua martxan jartzearen korapiloaren askatzea alegia.

Irailaren 19a, “bihurgunearen” egun bezala izendatu zen ipar Euskal Herri osoan burutu zen mobilizazio egunarekin. Indar harremana areagotzea helburutzat zuen faseari bide eman zitzaion, zeinek arriskatzeko politikoa, ar dura eta irudimena eskatzen zituen. Urriaren 17an berriz, desobedientzia zibilaren ganean oinarritutako fasea adostu zen, Bakegileek eta Bake Bideak antolatutako ez ohiko biltzar nagusian, Luhusoko 4. urte mugan lehen ekintza adostuz.

Urriaren 27an berriz, Parisko dei gorteak Xistor Haranburu euskal preso politikoaren baldintzapeko askatasuna berrestea deliberatu zuen. Denon sorpresarako erabat hetsia zirudien bide juridikoari leiho berri bat ireki dio Parisko Dei Gorteak. Garaipen politiko inportantea da, baina are inportanteagoa, ipar Euskal Herriko gehiengo politiko eta sozialak bultzatutako, gogoeta, elkarrizketa eta ildo mobilizatzailearen ondorio zuzena delako.

Elkarrizketa esparrua

Gorago erran bezala, elkarrizketa esparruan, Baionako adierazpenaren garapena oinarritzat hartuz, salbuespeneko neurrien auziari lotu zitzaion. Ezinbesteko urratsa, euskal preso politikoen auzia konponbide orokorrago batera helarazteko. Eskubideen errespetuan eta bide juridikoetan oinarrituriko etapa berri bat finkatu zen. Honela ekin zitzaion urrunketa eta sakabanaketaren eta DPS estatutuen auziari.

Nahiz eta, etxetik eta senideen ondoan presondegiratua izaitzeko eskubidea oinarritzko eskubidea izan, maila honetan pausoak lortzea ez zen bide errexa izan. Lehen momentutik, logika sekuritarioa eta antiterroristaren mugekin topo egin zuen ipar Euskal Herriko ordezkariak, baita ipar Euskal Herritik bultzatzen zen dinamikaren kontrako lobiekin ere. Honen ondorioz lineala izan behar zuen etapak, bi blokeo momentu bizi izan zituen.

Hurbilketen auzia bera hastearen deliberoa hartzearena, eta bururaino eramaiteko konpromezua hartzearena Frantses gobernutik.

Bi momentu horiek gainditzeko, aktibazio sozial eta kontsentsu indartsu bat eraiki behar izan ziren ipar Euskal Herrian; masa mobilizazio garrantzitsuekin eta hautetsi eta instituzioen babesarekin adierazi zena.

Salbuespen neurrien gainditzeko agendan, baldintzapeko askatasunen eztabaidan dagoen blokeoan, epaile eta prokuradoreen independentzia dago jokoan; ministerioak ere, independentzia hori errespetatzeko ardurara osoa duela gaineratuz. Horregatik, delegazioak bake prozesua aktatuko lukeen politika penal bat sortzearen beharra aintzinatu zion ministerioari.

Hurbilketen auzia aitzina eta bukatzeaz zihola, ipar Euskal Herriko delegaritzak 2019ko urriaren 4an aurkeztu zuen erdi bideko bilana eskaini

zuen. Ipar Euskal Herriko lan eskema, aintzinamenduen bermetzat jo zuen ordezkariak. Lehen etapa hortan emandako hurbilketak begi onez jo bazituen ere, bilan gazi gozoa egin zuen. Bide juridikoen baitan, baldintzapeko askatasunen edo larriki eri diren presoek askatasun eskaeretan, fiskaltza antiterroristak, fiskaltza orokorrak eta Dei Ganbarak euskal preso politikoek kontra izan jarrera salatu zuen. Azpimarratuz gainera, lehen instantziako epaitegiak, askatzeak onartzen dituela eta Euskal Herriko bultzatzen den bake prozesuak atzera ez egiteko bermea dela. Fase berri bati heltzeko deialdia luzatu zien ipar Euskal Herriko ordezkariak, Frantses gobernuari eta ipar Euskal Herriko eragile, hautesi eta jendarteari: etxeratze prozesua eraikitzeke garaia alegia.

Ikuspegi sekuritarioa eta antiterrorista, bake prozesuaren etsaia, ipar Euskal Herriko bide orriaren garapenaren aintzinean harresi!

2019ko maiatzaren 17an, ele ederrekin etorri zen Emmanuel Macron Frantziako lehendakaria Miarritzera. Prozesu eredugarria eta lagundu beharrekoa zela adierazi zien ipar Euskal Herriko hautetsiei. Hitz esanguratsuak, Arnagako deklaraziotik urte batera emandakoak, lurralde oso baten engaiamenduaren aitortzen bezala interpreta zitekeena. Etapa berri baten eraikitzearen bezpera izan zitekeena- ren esperantza ttipia sortu zuena.

Frantses gobernuaren edo/eta justizia ministerioaren praktikak berriz kontrakoa erakutsi zuen. 2019ko uztailean PNAT-aren (fiskaltza antiterrorista nazionala) sorrera ekarri zuen, haren buru, JF. Ricard euskal aferetan ezaguna den prokuradorea izendatu zuen. Eta lehen momentutik haren jarrera irmoki finkatu zuen bake prozesuaren garapenaren kontra. Lehen instantzian presoek eskubideen alde doazen erabaki ia guzietan egiten die. Honela, Jakes eta Xistorren baldintzapeko askatasunak zapuztu ditu,

harekin lerrokatua den fiskaltza orokorraren eta Parisko Dei Ganbararen babesarekin. Hala egin du ere larriki eri diren presoek kondenen etetei ala erredentzio ttipienari sistematikoki dei eginez. Tematze horren aintzinean, lehen instantziako epaitegiak haren argumentazioak zorrotzitu ditu, Euskal Herrian garatzen den bake prozesuaren baitan (ETA erakundeak eta euskal presoek emandako urrats, jendarte zibil eta instituzioen babesa) kokatuz historia berriz ez errepikatzearen oinarria. Hala eta guztiz mezua argi gelditzen da bake prozesuaren aldekoiei begira: ez dago bake perspektibarik, presondegia azken eguneraino ala heriotzerainokoa izanen da. Hau da, Xistor, Jakes eta Ionen kasuan heriotzerainoko kondena efektiboki bilakatzearen delibero firmea.

Ezin ulertzekoa den mezua ipar Euskal Herrian. Armagatzeaz geroztik, bake prozesuak gatazka politikoak eragin dituen ondorioei eman beharreko konponbidea orokorra izan behar da,

eta mendekutik at eta kontakizunen lehietatik kanpo eta manera inklusi- boan eraiki beharrekoa da. Hortaz, ipar Euskal Herrian edo/eta Frantses estatuan dauden estatu sakonen, ala elkarte zonbaiten jarrerak ulergaitzak bihurtu dira gehiengo politiko eta sozialaren baitan. Oso barneratua da gaur, biktima guzien aitortza, dagoz- kien eskubideak eta euskal preso politikoek etxeratzea, kontrajarriak dau- den gaiak baino elkar elikatzen duten gaiak direla. Eta beraz Aieteren 10ga- rren urtemugara heltzen garen mo- mentu honetan, salbuespen neurrien mantentzeak ala areagotzeak, proze- sua bera zalantzan ezartzeaz gain, lu- bakiak mantentzea edo/eta sakontzea besterik ez dakar.

Horiek horrela, Jon, Jakes, Xistor eta Unai-en presondegiratzearen urte- muga kari, etapa berriaren irekitzearen beharrari egokitutako fase mobiliza- tzaile berri baten eraikitzeke apostua egin da.

Non dago borondatea? 30 urte aski da! Heriotzerainoko kondenarik ez!

Dinamika berriaren aktibatzeak, Covid-19aren osasun larrialdiarekin topo egin zuen. Aski fite, Frantses presondegiatan dagoen gain populakuntza dela eta, presondegiatan eman daitekeen egoera katastrofikoari aurre egiteko, urgentziatzko neurriak hartuko zituela iragarri zuen gobernuak. Bainan, neurri horietatik kanpo utzi zuen, “terrorismoaren” legediaren baitan kondenatua ala presondegiratua den pertsona oro. Orduan, Josu Urrutikoetxea, Jakes Esnal, Xistor Haranburu, Ion Parot, Ibon Fernandez Iradi eta Gurutz Maiza Arto-la preso mantentzea erabaki zuten.

Ordezkaritzak gogorki salatu zuen delibero hori eta deskonfinamendua- ren biharamunean, gobernuak egin ez zuen keinua, galdutako aukera bezala apuntatu zuen. Tonoa altxatzeaz gain, Macronen hitzak bergogoratu zituen

eta hauen zintzotasuna galdezkatu ere. PNAT-ak eta Dei gortearen jarrera atzerakoi eta mendekatzailak sortzen dituen egoerak eta muturrerainoko egoerak apuntatu zituen, epe ertain batean sor ditzaketen arriskuak seinatatzeko.

Mezua argi gelditu zen, ipar Euskal Herrian, dagoen blokeo politikoa aktatu zuen, ipar Euskal Herriko agenda politikoiari lotutako dinamika berria irekiz. Elkarriketari bizkar eman gabe, bainan elkarriketa esparruko agenda eraikitzailea noiz hasiko den itxoin gabe.

Herriaren arrazoiaren indarra, estatuaren indarraren arrazoiaren gainetik!

Irailaren 19ko mobilizazio eguna, “bihurgune”-tzat jo zuten Bakegileek eta Bake Bideak. Argi hitz egin zuten, “denbora pasatzen uztea, pedagogia... ez dira aski! Bere aniztasunean batzen den jendartea: ez da aski! Iraganeko pisuak oztopatzen ditu etorkizuneko urratsak. Alde bakartasunak estatuen esku hartzea derrigortzen du; arduragabea eta kriminala da inplikazioa errefusatzeko. Bake prozesua aitzinatu behar da. Oztopoak gaindituko ditugu! Beste hauturik ez da!”

Frantses estatuaren inmobilismoaren aintzinean, ildo mobilizatzaile berria eraikitzearen beharra aldarrikatu zuten, eta fase hori ekintza sinboliko batekin irudikatu zuten, ehundaka herritarrekin, Estatuko antena den suprefetura harresiz inguratuz. Hastapena baizik ez zela iragarri zuten ere!

Urriaren 17an, Bakegileek antolatutako ez ohiko biltzarrean, bertan hurbildutako eragile, hautetsi eta norbanakoen artean, irailaren 19an irekitako fase mobilizatzailean sakontzeko deliberoa hartu zen. Herriaren arrazoiaren indarra, estatuaren indarraren arrazoiaren gainetik jartzeko helburuarekin. Horretarako desobedientzia oinarrian, irudimen eta konpromezu berriak sortuko duen fase berri baten irekitzeko apostua egin zen. Luhusoko 4. urtemugarako, abenduaren 19an desobedientzia lehen ekintza eta urtarriaren 9ko manifestaldia iragarri ziren.

Pareta pitzatua

Urriaren 27an ustegabeen hartu gaituen erabaki baten aintzinean aurkitu ginen, pareta pitzatu da! Orain arte erabat hetsia zen Dei Ganbarak lehen instantziako erabakia konfirmatuz, PNAT-a jarri du hartzaile bezala. Garaipen kolektibo eta politiko nagusi bat. Euskal preso eta iheslari politikoen etxeratze prozesuari perspektiba, edo aukera leiho berria irekitzen diona.

Xistorren baldintzapeko askatasunaren aldeko delibero hori, ipar Euskal Herri bultzatzen dugun lan eskemaren baieztapena da.

Nahiz eta oraindik frogatzekoa den erabaki horrek Jakes eta Jon-en baldintzapeko askatasunari bide emaiten diola, gaur egungo panorama politikoan duen garrantzia neurtzea inportantea da. Erabat hetsia zegoen egoera bati aukera leiho bat ireki diolako, hau da, erabat hetsia zen bide juridikoari perspektiba berria ekartzen diolako.

Hori horrela, Xistorren erabakia seinale bezala kontsideratuz, ildo politiko, diplomatiko eta aktibazio sozialean aurreikusitako plangintza berregokitu egin da. Keinu gisa, abenduaren 19an, konfrontazio politikoa areagotu nahi zuen desobedientzia ekintza suspenditzea erabaki da, borondate politiko baten segurtamena izan arte. Honek ez du desmobilizazio fase bat adierazten, alderantziz, azken urteetako lan eskeman sakonduz, erabaki hau, erabaki juridiko bat baino gehiago izan dadin konfirmazioaren bila joango gara ipar Euskal Herrian. Horretarako, elkarriketa esparruaren berrabiatzea eta zintzilik utzitako agenda berreskuratzea eta aktibazio soziala mantentzea garrantzitsua izanen da.

Erabat blokeatua zen egoerari aurre egiteko, konfrontazio politikoa areagotzea baino, desblokeatzeko parioa egin du ipar Euskal Herrian gehiengoak, eta pareta pitzatzen lortu du. Aukera leiho bat ireki da, bainan indar harremana mantendu beharko da eta adi egon Xistorren egoera, egi bilakatu dadin Jakes eta Ionentzat, eta euskal preso eta iheslari politikoen etxeratzea prozesua eszenatoki berri batetara eramaiteko parada izan dadin.

Instituzioak, eragileak eta herri ekimenak

URRIAK 8

Irati gurasoekin ekartzeko

“Irati gurasoekin Euskal Herrira” dinamika sinadura bilketa martxan jarri du, martxoaren 8an hiru urte beteko dituen neskatoa eta bere guraso Bea Etxeberria eta Iñigo Zapirainen eskubideak betetzeko eta Zaballako kartzelara gerturatzeko. Itziar Ituñok, Xabier Madariagak, Galder Perezek, Onintza Enbeitak edo Joxe Mari Agirretxe 'Porrotxek', besteak beste, Katixa Agirrek idatzitako dokumentua sinatu dute. Dagoeneko 300 bat lagunek sinatu dute manifestua.

URRIAK 13

300 bat legelariren manifestua

Ideologia eta geografia esparru zabalako 300 legelari inguruk sinatutako manifestuan, presoan eta haien familien egoera hobetzeko 6 puntu nagusi azpimarratu dituzte: urruntze politika bertan behera uztea; gaixotasun larriak dituzten presoak aske uztea, beharrezkoak diren kautelazko neurriak hartuta; Covid-19aren pandemiari aurre egiteko presoan oinarritzko eskubideak gehiago errespetatzen dituzten neurriak hartzea; familia-bizitzarako eskubidea ahalbidetzeko neurriak hartzea;

erregimen irekiak, kondena etxean betetzeko aukera eta baldintzapeko askatasunak azkartu eta ahalbidetzea; presoan oinarritzko eskubideak bete eta errespetatzea.

URRIAK 17

“Elkarbizitza eraikuntzarekin konpromiso soziala”

Aieten egindako agerpenean azpimarratu zuten “elkarbizitza demokratiko” baten eraikuntzarako beharrezkoa dela “askatzeko dauden hiru korapiloetan erabakitasunez” aurrera egitea: “biktimen arteko ezberdintasunen diskriminazioa alboratu, diskriminazio hori gainditzeko behar diren mekanismoak diseinatzuz”, “egia, justizia eta erreparazioa” bermatuz, baina “memoria kritiko eta inklusiborako” eta euskal “presoentzat konponbide integral baterako pausoak emanez”.

URRIAK 21

Sanchezen Gobernuari interpelazioa

Senideen elkarteak adierazi du 2018ko ekainetik Estatu espainiarrean egindako presoan 63 mugimenduek 58 presori eragin diela, eta hauetatik soilik 12 izan direla Euskal Herrian dauden espetxeetara hurbiltzeko.

URRIAK 23

Urgentziatzko irtenbidea aldarri

Izan Bidea dinamikaren baitan, LAB, ELA, UGT, ESK, Steilas, CGT/LKN, CNT, EHNE, Hiru eta Etxalde sindikatuek Bilboko espainiar Gobernuaren ordezkariak aurrean elkarretaratzea egin eta Madrilgo gobernuari euskal presoari aplikatzen dieten salbuespe-nezko legediarekin bukatzeko exijitu diote.

URRIAK 29

Behatokiak isolamenduei eta Kordobari begira

Bigarren ale honek bi gai jorratzen ditu: batetik, motibazio politikoko delituengatik euskal preso batzuek isolamendu moduluetan pairatzen duten egoera eta, bestetik, orokorki presoek birgizarteratze ibilbideetan gainditu behar dituzten oztopoen azterketa. Eta, horren lekuko, Kordobako espetxean gertatu dena aztertu dugu.

URRIAK 30

Foro Soziala EPPKrekin

Mintzaide biak ados daude bizikidetzaren demokratikoan urratsak eman ahal izateko oraindik dauden trabak kendu beharraren inguruan: urruntzea, isolamendua, graduen eboluziorako zailtasunak, preso gaixoak, 70 urtetik gorako presoak, zigorrak metatzeari buruzko Europako araudiaren aplikazioa, eta 40 urteko espetxealdi errealean muga jarri zuen zigorrak osorik betetzeari buruzko 7/2003 legetik eratorritako zigor eta espetxe-salbuespenaren berrikuspena.

AZAROAK 3

Presoen gertukoaren sufrimendua jasanezina da

Puerto I, Puerto III eta Avilako espetxeetara joan ziren bederatzi senideri administrazio-espedienteak ireki diete, perimetroan itxitako lurraldeak zeharkatzeagatik. Bestetik, Teruelgo espetxean senide batek bisita galdu zuen larrialdi-egoerako neurrien ondorioz.

AZAROAK 20

Elkarbizitzaren aurkako lobbyei aurre egiteko deia

EAEko gobernuari, Nafarroakoari eta gobernu espainiarrari lobby immobilistik urruntzearen amaiera eta pre-

soen bide juridikoa blokeatu ez ditzan esku har dezaten dei egin die.

AZAROAK 20

“Irati gurasoekin EH-ra”

Umeen eskubideen nazioarteko egunaren harira, ekimen honek gurasoak kartzelan dituzten umeen eskubideak errespetatu dituzten gauzatu beharreko neurri ezberdinak aurkeztu ditu.

AZAROAK 24

Torturaren biktimak aintzat hartzeko eskaera

Nafarroan torturaren errekonozimenduan aurrerapausoak emateko eskaera egin du gaur Foro Sozialak, Mikel Zabazaren heriotzaren 35. urteurrenean. Biktima hauek milaka badira ere diskriminazio larria pairatzen dutela salatu du.

ABENDUAK 1

Dispersioaren gastuei aurre egiteko ekimena

Ettxerat elkarteak eta euskal mahastizainek bat egin dute ‘Urrun daudenengatik, topa!’ izeneko kanpaina. Ardo ekologikoa salduko dute dispersioaren gastuei aurre egiteko.

ABENDUAK 2

Nazioarteko bake prozesuetan emakumeen parte hartzeaz gogoeta

Eremu politiko, sindikal eta sozialeko 80 bat emakumek manifestu bat sinatu dute. “Bakea ez da soilik indarkeriaren ausentzia” seinالاتu eta “bakeak demokrazia, justizia soziala eta eraldaketa” esan nahi duela gogorarazi dute.

ABENDUAK 6

Askatasuna exijituz

Egindako agerraldian Sarek, Etxeratak eta Jaione Karrera presoaren abokatuak

Josetxo Arizkuren Ruiz, berriki bihotzekoa jasan eta bihotzean 4 stent jarrita dituen, eta larriki gaixorik dauden beste preso politiko guztien askatasuna galdegin dute. Hala, abenduaren 7rako manifestazioa deitu dute Iruñean.

ABENDUAK 7

Behatokia Zuerari begira

Foro Sozialaren Behatokiak hirugarren txostena egin du. Zuerako espetxean graduen progresiorako eta irteera baimenentarako jartzen dituzten oztopoak jaso ditu.

ABENDUAK 10

Bazterkeriarik gabeko memoria

Gasteizen egoitza duen Terrorismoaren Biktimen Memoriarako Zentroaren «planteamendu diskriminatzaileraren aurrean», Euskal Herriko hainbat memoria eragilek ‘Memoria osoa, bizikidetzaren alde’ kanpaina aurkeztu dute.

ABENDUAK 11

Gehiengo politiko eta sindikala urrunketaren aurka

PNV, EH Bildu, Elkarrekin Podemos-IU alderdiek eta ELA, LAB, CCOO, UGT, ESK, Etxalde, EHNE, CNT, CGT, Hiru eta Steilas sindikatuak adierazpen bateratua plazaratu dute. Euskal presoak Euskal Herriko espetxeetara ekartzeaz gain, aplikatzen den salbuespeneko espetxe politika gainditzeko eskatu dute.

Bulkaezinezko baten kronika

EPPKren historia eta istorio bat

Kolektiboaren, bere osotasunean hartua, egungo osasun egoera, bere ibilbide luzea aztertu ondoren, maila batean, bikaina dela esan dezakegu. Izan ere, espetxe kolektibo politikoren adibiderik ez da ezagutzen Europan edo munduan hain ibilbide luzearen ondoren hain osorik mantentzen denik. Estatu espainiarraren kasuan, GRAPOko enkasua dugu ere, hauek ere EPPKren gisako urte ibilbidea betetzen dutenak; halere, beldurrik gabe lot dezakegu egungo euskal preso politikoen kolektiboa sasi-amnistia aurretik osatua zegoen kolektiboarekin, GRAPO artean existitzen ez zeneko garai hartan. Xehetasun guztiekin, jakina, orduko euskal preso politikoen kolektiboa zabalagoa zelako maila batean (ETAko adar eta Batzar ezberdinak...). Une eta fase ezberdinak igaro ditu Kolektiboak, bai erakundearen ekintzen jardunari lotuak bai estatuak inposatutako fase eta espetxe politikoari lotuak. Belau-naldi ezberdinek osatu dute giza-ema-kume multzo hau eta fase horiei egokitzea tokatu zaie. 1978tik 1987 arteko militante preso elkartzeko zabal hura sakabanatua izanen da 80. hamarkadaren amaieran eta hasierako hamarkadan suertatutako barne dinamika asko inposatutako errealitate honi egokitu behar izan dute.

Kontua da, finean, 1978tik honako Kolektibo honek zutik eta osorik iraun duela azken 42 urte hauetan. Espetxe politika erasokorrek eta kriminalak tarteko, gisa guztietako borrokak tarteko, eraso eta tenkadura politika amaigabea tarteko, eritasunak eta heriotzak tarteko...badirau oraindik Kolektiboak. Luze emango zuen honen arrazoia azaltzeko: kolektibotasunaren zentzua bera -bakartze egoera larrietan ere bizitzen dena-, elkarrekiko elkartasun sentimendu finkoa eta finkatua, elkarrekiko errespetua iritziak iritzi, kanpoko (sendia, lagunak, ingurua, burkideak...) babes eta elkartasun presentzia, unean uneko egoeretara egokitze gaitasuna, malgutasunaren

lehenestea zurruntasunaren gainetik... Baina errealitate objektiboa dugu Kolektibo honek ia 50 urtez iraun duela bere helburu eta bere herriarekiko loturarekin. Saiatu da estatu, saiatu ere, hamaika trikimailuen bidez (damuketa eskaintzak, urrunketa, bakartze latzak, espetxe arau kriminalak...) Kolektibo hau hausten, puskatzen, akabatzen... baina emaitzarik gabe: ukabila gora ateratzen dira oraindik askatu berriko militanteak, beren sendi eta hurkoek inguratutako Kolektiboak zatitzeko asmatutako espetxe politikak porrot hutsak bilakatuko ziren: hasierako Kolektiboaren barneko tentsio uneak, eztabaida sutsuak, zatikatze mehatxua... etsaiak zatikatze asmoz diseinatutako politikak berak haizeak lastoa bezala eramane zituen.

Gauzak horrela, badago kontu bat sekula ahaztu behar ez duguna; Kolektibo hau pertsonen osatua dagoela, gizon-emakumez, alegia, bakoitza bere nortasun eta zirkunstantzia pertsonalekin. Eta norbanako bakoitza berezia dela, bere historia pertsonalarekin, bere indar guztiak eta ahuleziekin, bere zoriontasun une eta larrialdi deiaidarekin. Horrela, Kolektibo honen alde zaurgarrienari eman nahi diogu lehentasuna oraingo honetan: eritasunak jotako militanteak, alegia. Eta, jakina, pertsona hauen egoera pertsonalari lehentasuna ematea izan liteke aukera bat baina preso gaixo eta, are gehiago, preso gaixo larrien inguruko kasuak nahiko maiz azaltzen direnez kontrako bidetik joko dugu oraingoan: espetxe sistemaren osasun arloko jokaera Kolektibo honengan azken hamarkada hauetan.

Hasmentako urte lanbrotsu haiek

Aurreko paragrafo batean aipatu bezala, 90. hamarkadaren hasieran aurkitzen dugun panorama hitz batekin lotzen da: sakabanaketa. Urruntzea, bakartze politika (lurralde ezberdinetan, modulu ezberdinetan...), tentsio unean biderkatzea (jipoiak, probokazioak, muturreko arau estutzeak...).

Hau guzti hau, esan bezala, gero eta partaide eta pisu gehiago hartzen ari zen kolektibo honen zatikatzea, puskatzea, suntsitzea bilatuz: jokatzeko ari zen xake partida politikoaren parte garrantzitsua bilakatu zen etsaiarentzako eta nola edo hala desagertarazi beharra zegoen abertzale munduan eta euskal jendartearen artean hain indar bateratzailea biltzen zuen kolektibo hau. Baina, kurioski, atzetik atera zitzairen tiroa: haien ustez hain zatikatua eta banandua zegoen kolektiboko emakume eta gizonen firme eutsi zioten erronkari eta denek bat eginda aurrera egitea lortu zuten. Ordura arteko elkarrekiko desadostasun, ezinikusi eta mesfidantza etsaiaren errepresio politikaren batera edo medio disolbatzen joan ziren. Zigorrak, beldurtu eta etsipenean sartzea ordez pertsona hauek egoerari eustea eta beren elkartasun izpirituan errotzea lortu zuten.

Testuinguru hau kontuan izanik, 90. hamarkadaren hasierari buruzko erregistro gutxi ditugu lantzen ari garen gaiaren inguruan. Kontuan izan 1978ko urtarrilean hasi zirela presondegiak betetzen, gerora EPPK izendatuko zen militante multzoa osatuz. Gaixotasun eta gaitzei buruzko informazio gutxi zegoen: artean, espetxeratu berriak militante gazteak ziren ia gehienak. Osasuntsuak, beraz...edo! Izan ere, baditugu erregistratuak hamarkada honen hasieran geroztik larritu ziren kasu batzuk: Josu Retolaza preso eibartarra, diagnostiko akasdu eta tratamendua ez egokiaren ondorioz larru minbizia 1987n kanpoan zenduko zena. Edo Ramón Arzamendi arrasatearra, 1986n bere eritasunagatik askatua izan zena. Hor dugu Joseba Asensioren kasua ere, Herrerako medikuaren arduragabekeriagatik 1986an tuberkulosiaz zendua. Pentsatzekoa da urte batzuk lehenago garatuko zuela gaitza. 1988an, berriz, Mikel Lopetegi tolosarra bere buruaz beste eginda agertu zen bere ziegan eta Juan Karlos Alberdi bihotzekoak jota zendu zen Herrera de la Manchán. Ezin ahaztu ere 1985ean bere buruaz beste eginda hildako Jose Ramon Goikoetxea p-mko militantea.

Beraz, aurrekoan aipatutakoa kontuan dugularik, ezin esan gaztetasuna gaixotasuna eta heriotzaren aurkako salbagueardia denik Espainiako espetxe erresuman. Gauzak horrela, urte haietan hasiak ziren dagoeneko kanpo medikuak preso hauen bisitak burutzen, barnean osasun arloan gertatzen ari zenaren kezka nabarmena baitzegoen. Ondorioz, garbi dago garai hartako espetxeko osasun asistentzia utzikieriaz eta arduragabekieriaz jota zegoela, higieine falta izugarriarekin batera. Baina laister hasiko ziren trabak eta komediak presoek konfiantzako medikuak espetxera sartzeko tenorean.

1989ko ekainean agerraldi bat egin zuten gure medikuek non orduko egoera eta jasaten ari ziren trabak aipatzen zituzten: “..ante las claras deficiencias y negligencias médicas que se han producido por parte del servicio médico dependiente del Ministerio de Justicia. A lo largo de estos años son muchas las consultas realizadas en el interior de las prisiones, no sin grandes trabas. Situación que se ha agravado en las últimas semanas ante la prohibición reiterativa de que estamos siendo objeto para asistir a los presos vascos dispersados por la geografía española”. Ikusiko dugun bezala, espetxe zein epaileen jarrera ukatzaile hau denboran zehar mantenduko da ia gaur egun arte.

Argi dagoena da konfiantzako medikuei buruzko jarreraren aldaketa hau ez dela besterik gabe suertatzen. Izan ere, ikusi besterik ez dago zer motako gertakizunak suertatzen ari ziren garai hartan arlo politikoari dagokionez. 1989ko apirilean ETA eta espainiar estatuko aparatuen arteko bilerak eta elkarrizketak eten egiten dira Algerian. Aldi berean, lehen urruntze masiboa suertatuko da: Herrerako ia preso gehienak ireki berria den Sevilla Iira lekualdatzen dituzte. Orduan ere hasiko dira gauzatzen dira bakartze egoera gogorrenak. Eta testuinguru honetan suertatzen da medikuek salatzen duten bisiten tratatze politika. Beraz, hamarkada ordu arteko torloju estutze zorrotzenarekin amaituko da.

1990 hamarkada. Urruntze, bakartze, zigor eta erresistentzia urteak

Urruntze eta bakartze politika zabaltekoaz gain, edo hau dela eta, bizi baldintzen eta osasun baldintzaren inguruko salaketak ugarituko dira eragile askoren aldetik. Sakabanaketak biderkatu egiten ditu espetxeetako osasun asistentziaren arazoak, kartzela bakoitza mundu bat delako. Eta gure medikuek zailago izanen dute presoek osasun egoerak kontrolatzeko eta, lehen zaila izanik ere, bisitak burutzeko. Espetxeak espetxe, kontaezinezko urraketen berri iristen dira medikuengana eta haien lana are zailagoa bilakatzen da: espetxeetako mediku eta agintarien jarrera oztopatzailea medio, besteak beste. Espetxe batzuetako egitura fisikoa hertsia da arras: gutxieneko metro karratuko ziegak, leihoak burdinazko estalki zultuekin...Eta barne arautegia zorrotza.

Eta heriotzen zerrenda tragikoa berandu baino lehen hasiko da martxan. 1990ko urte amaieran 58 urteko Mikel Zalakain preso billabonatarra hilda agertuko da Martuteneko bere ziegan, bihotzekoak jota. Gaitzaren larritasunaz jabetuak ziren espetxean, uztailan bihotzeko larri batek ospitaleko Zainketa Berezien Unitatera bideratu zuelako; baina hori ez zen inolako oztoporik izan egun batzuk beranduago pertsona hau 500 kilometroko bidaia batean penintsulako beste muturreraino lekualdatua izateko. Martutenera heldu zenerako gaitzak guztiz harrapatua zuen, ordurako bihotzerako tratamendu eta errebi-sioak ukatuak izan zituelarik. Gainera, bakartze ziegetan eduki uten, presio psikologiko larriak jasanez. Egoera honetan, nahikoa izan zen espetxeak ospitaleko kardiologia kontsultara ateraldi bat geldiarazi izana gau horretan bertan bihotzak bereak egiteko. Ez da kasu bakarra, ikusiko dugun bezala, hamarkada horretan beste 5 militante zenduko baitira.

Hamarkada honen hasieratik ugarituko dira osasun arloko eskubide urratzen salaketak: urruntze eta lekualdatze politika, bakartze ziegetako

“diskoteka efektua”, jipoi estrategia guardia zibil eta funtzionarioen aldetik, espetxeetako medikuen jarrera arduragabe eta salagarria...Aldi berean, espetxe politikaren ondorio psikologikoak nabarmen hasten dira: esquizofrenia paranoideak, psikosi maniako depresiboak...Ohartarazten zaie espetxeetako osasun arduradunei, baina alferrik: farmakologia hutsa tratamendu gisa eta askatze eskaeren ukazio sistematikoa. Horretaz gain, gainerako presoek ezartzen zaizkien muturreko bizitza erregimena eta neurri berak ezartzen zaizkie, bakartze zigorrak barne. Une batean, kasuen larritasuna ikusirik, honek espetxeari lekarkiokeen ondorio negatiboa kalkulatu eta kaleko presioa medio, kasuen baten baldintzapeko askatasuna lortu zen.

Presoek asistentziarako medikuen 1992ko amaierako txostenek egoeraren larritasuna azpimarratzen dute behin eta berriz euskal presoek “banan banako suntsitze teknologia-ren diseinua” salatzen dutelarik.

Hamarkada honen hasierakoa dugu ere gose grebaaldi luze eta gogorra. Muturrerainoko borroka suertatzen dira bizi baldintza duinen eskaeraren pean, Las Palmasko Salto del Negron, besteak beste, osasun egoera larriak eraginen dituztenak. Ez da ahaztu behar hamarkada honen hasieran zendu zela Sevillano grapokidea, gose greba bere azken muturreraino eramanez ondoren. Ohi bezala, espainiar gobernu eta estatutu aparatuek entzungor egiten diete gizalegezko eskaera hauei. 1995ean ere errepikatuko dira bizi-baldintza duinen aldeko gose grebak.

Giro honetan, eta Euskal Herrian tentsio handiko uneak bizi direlarik (Lasa-Zabalaren afera, “Basta ya”koen ofentsiba, Aldaiaren bahiketa-presoen aldeko itxialdiak Artzain Onean, atxilotetak, tortura testigantzak eta heriotzak, ekintzak armatuak...) 1995ean presoek aldeko eragile ezberdinek salaketa publikoak egiten dute berriz. Errepikatzen dira salaketak: presoek jipoi etengabeak, bakartze egoera luzeak, lekualdatze surrealistikak (10 kilometroko lekualdatzerako 2.000 kilometro korrituak...), gaixoen larrien

baldintzapeko ukatuak Inaxio Mendiburu, Axun Sierra...), higiene falta espetxeetan, eskuburdinak ospitaleetan... Salatzen da ere urte berean 40 kanpoko medikuen bisita baimena tramitatu zirela eta horietako 29 ukatuak izan zirela. Arrazoiak, betikoak: “espetxearen segurtasuna”, gaixoen inguruko agerraldiren batean agertu izana, “MLNV”ren balizko partaide izatea...

1995ean arazo psikiko-psikotikoak dituzten presoek buruzko kezka zabalitzen da: 8 kasu daude Estatu Eस्पainolean eta 4 gehiago Estatu Frantsean. Eta ordurako heriotzen zerrenda makabroa luzatuz zihoan: Jean Groix militante bretoa Fresneseko presondegian bere buruaz beste eginda eta Pello Mariñelarenak, HIESAk jota; tratamendu egoki eza eta arduragabeke-ria medikua, berriz ere, heriotza baten atzean. Urte berean zenduko da, baina kanpoan, hilabete batzuk lehenago hiltzera kaleratutako Jabi Gorostiza preso ohi basauriarra. Aipagarria, kasu honetan, bere minbiziaren fase terminalean askatasuna ebatzi beha zuen epailearen jarrera: askatzeko damuketa gisako idazki bat sinatzera behartu zuen ia hilaurren zegoen militantea; Herrerako batzarrari kontsultatu ondoren sinatu eta handik hilabete batzuetara zenduko zen Jabi. Epaile zein

espetxe sistemaren zitalkeriaren beste adibide trajiko bat hau ere.

Hildakoen zerrendarekin jarraituz, sistemak ezarritako politika kriminalak beste hiru lagun eramango zituen bere buruaz beste egitera: Jose Mari Aranzamendi Katxue, Juan Karlos Hernandez Peli eta Unai Salanueva intsumiso iruindarra.

Baina aipatu beharra dago ere ordura arteko inertzia politikoaren ondoriozko beste fruitu mikatz bat: 1995eko Zigor Kode berriaren ezarpena, preso politikoei bete betean harrapatzen zielarik. Zigor Kode berriarekin, besteak beste, erredentzioak desagerrarazi egin zituzten, espetxeak igaro beharreko urteak murrizteko aukerarik gabe utziz kode penal honekin zigortutako euskal preso politikoa. Bide berean, Euskal Herriarekin duten gatazka politikoari lotutako zigortu egin zituzten, nahiz eta ordura arte espetxealdiaren muga 30, 25 eta 20 urtetan ezarriak izan. Euskal preso politikoen kasuan, zigorraren 3/4ak edo 2/3ak bete ostean kaleratzeko eskubidea ukatzen zaie. Eta, jakina, aldaketa honek segida zehatza izanen du osasun arloari dagokionez. Izan ere, urteen poderioz ohartuko gara estutze juridiko honek presoek espetxe urteei eta adinari lotutako osasun inguruko ondorio larriak ekarriko dituela.

2000.

Mende berria, egoera zaharra, heriotza zigorra present

Mendearen hasieran egindako balorazioan, espetxea inertzia zaharrekin jarraitzen duela ikusten da. Horrela, 2001ean egindako dossierrean osasun profesionalei buruzko betoak edo trabak berdin jarraitzen dutela ikusten da. Adibidez, 2000 urteko datuak zehazten dira: egin ziren 74 bisita eskaeretatik 34 onartu ziren eta 40 debekatu. Azken hauetan, epaileak 27 onartzen ditu eta 13 ukatu.

Lan berean, espetxeko baldintzak eragindako gaitzak zehazten dira eta azpimarratzen dira elikadura, egitura fisikoa (lesio traumatologikoak) edota “diskoteka efektua” edo muga hertsien ondoriozko gaitz oftalmologikoak. Era berean, gaitz psikologikoak %8ak biltzen dituela azpimarratzen da. Espetxeak, bere egitura eta arautegiarekin, mekanismo bereziak sortzen ditu presoaren jarrerak aldatzeko: indibidualizazioa, damuketa...edo suntsiketa. Eta 2000. lehen hamarkadan ederki beteko dute beren helburua: 2004an Oihane Errazkin, 2005ean Jose Angel Alzuguren eta 2006an Igor Angulo bere buruaz beste eginda agertuko dira beren ziegetan. Denak balio du erre-

sistentzia birrintzeko: bakartze basatiak, jipoiak, konfiantzako medikuen bisita ukatuak, mehatxuak...Nahaste depresiboak eta paranoikoak zaindu beharrean, bere horretan uzten ditu espetxe agintaritzak.

Baina, aldi berean, estatuaren fronte juridikoak 2003. urtean beste oldarraldi bat gauzatzen du. Testuigurua politikoa ere zehaztu beharra dago: Lizarra-Garazi prozesuak huts egin zuen 1999ko amaieran eta ekin-tza armatuak hamarkadaren hasieran berreskuratzen dira. Beraz, pentsa liteke urrats juridiko berri hori aipatutako giro horrekin ere lotua dagoela. Maila batean, gutxienez. Izan ere, urte hone-tan 1995eko Zigor Kode berriari erre-formak egin dizkioten. Batetik, Euskal Herriarekin duten gatazka politikoaren ondorioz espetxeratutakoentzat, es-petxe zigor topea 30 urtekoa izatetik 40 urtekoa izatera pasa zen. Halaber, baldintzapeko askatasunari muga be-rriak ezarri zizkioten: lehenik, espetxe zigorraren 3/4ak edo 2/3ak espetxeal-di limitetik baino kondena osotik kal-kulatzen hasi ziren; aldaketa berriokin hainbat kasutan kondizionalaren epee-tan sartu baino lehenago espetxealdi limite osoa amaitua izango da. Bigar-re-nik, 3/4ak edo 2/3ak beteta ere, bal-dintzapeko askatasunari damutze es-

plizitua gehituko diote. Beraz, de fakto, bizi arteko espetxe zigorra aplikatzen hasiko dira. Aldaketa honek ondorio nabarmenena honako hau da: espe-txe urteen luzatze ikaragarria. Neurri honi beste pare bat gehituko zaizkio 2010etik aurrera: 197/2006 Sententzia (edo oker zabaldutako "Parot Doktri-na" delakoa) eta Frantzian betetako zigor urteak ez zenbatzea zigor osoan.

Guzti honen eragina presoan osa-sun arloan argi dago: espetxe urte luzatze gehiago eta adinaren fakto-rea. Hau da, salbuespenezko legediak jendarteko arlo zaurgarrienetako bat -presoena, alegia- kolpatuko du berriz ere. Honen adibide dugu Gotzone Lo-ppez de Luzuriaga preso gaixo larriari gertatutakoa. Izan ere, bere gaitzaren larritasun berezia kontuan hartuz (bu-larretako minbizia) 2007ko abuztuaren 2an Jaengo espetxeko Tratamendu Batzordeak Auzitegi Nazionalako Es-petxeratuaren Zaintzaren Epaitegiari baldintzapeko askatasuna eskatzea deliberatu zuen, gaixo larriendako Es-petxetako Araudiko 194. eta 90. artiku-luak kontuan harturik. Aho batez hartu zen erabakia. Hilabete bereko 10ean, baina, Tratamendu Batzorde berak, zuzendariorde medikuaren boto bakar esanguratsua kontra izanik, abuztua-ren 2an ezarritako irizpidea aldatzen

du eta Gotzoneren baldintzapeko as-katasunaren kontra egiten du. 2007ko urrian argitzen da aldaketa honen be-netako arrazoia. Epailleak berak espe-txeari ondokoa eskatzen dio: "Zigor kodeko 90.art. Lehenengo ataleko az-ken paragrafoaren arabera, lege-testu bereko 91 eta 92 art, kontuan hartuz, presoaren jarrerak argi utzi beharko du ez duela jarduera terroristan jarrai-tzen. Espresuki, presoak bere jardue-rak gaitzesten duen deklarazio bat eta indarkeria utziko duenarena ere bai. Gainera, barkamen eskaera berezi bat bere delituaren biktimentzako". Hau da, damuketaren exigentzia argi eta garbia. Jakina, Gotzonek uko egiten dio xantaiari.

Mende berriko 10. hamarkada Zer egin preso gaixo larriekin? Nola burutu laguntza integralago bat?

Noski, baldintzapeko askatasunaren ezinbesteko baldintza honek (damuke-tarena) errotik mozten du preso gaixo larrien askatze bide hau. Euskal preso politiko gaixo larriak beren izaeraz jabe dira eta era kontsekuentenen jokatzten dute: ez dute inola ere onartuko xan-taia. Eta estatua ere kontziente da ho-

retaz. Baina estatuak ere badaki gaixo larri hauen benetako larritasunaz: gisa eta estamentu guztietako eta ezberdinetako txosten medikuek horrela baieztatzen dute. Beraz, hautatu beharreko erabaki bat hartu beharra du orduko PSOEko gobernuak: askatze bidea etetea eta hildakoak pilatzea bere curriculumean edo formularen bat asmatzea egoera hau gerta ez zedin. Eta orduan, ordura arte ezarria izan ez den Espetxeratze arindua formula asmatzen dute.

Neurri honekin bai posible dutela gaixo larrienak espetxetik ateratzea, espetxeko administrazioari lotuak gertatzen badira ere. Beraz, ez daude guztiz aske, formulazio berriak dioen bezala: espetxeratze arindu batean daude, linbo berezi batean non estuki lotuak dauden espetxe erregimenari. Kale-ratze ordutegi mugatua dute, aurretik markatua; ezin dute bere inguru hurbiletik atera eta hala izanez gero, epailearen baimena behar dute; jarraipena egiten dieten osasun zentroek beren osasun egoera jakinarazi beharko diote epaileari eta, bukatzeko eta gogorrena: eskumuturreko edo orkatilarako gailu elektroniko bat ezarria izan beharko dute, jakiteko non dabilzan aldiro...

2008tik aurrera hasiko dira espetxeratze arindua ezartzen preso gaixo larrien artean, eta 2011 arte ezarriko diete gehienera, PPk Espainiako gobernu berreskuratzeko duen arte (azkenotan, Aitzol Gogorzari ere ezartzen diote eta baita Josu Urrutikoetxeari berriki, Estatu Frantsesean). Honako hauei ezarri izan zaie: Marilo Gorostia-ga, Anjel Figuerola, Mikel Gil, Bautista Barandalla, Belen Gonzalez, Juan Jose Rego, Jose Luis Elkoro, Mila Ioldi, Mikel Ibañez, Juan Pablo Dieguez, Jose Ramon Foruria, Ibon Iparragirre, Aitzol Gogorza eta Josu Urrutikoetxea. Horietako 4 (Anjel Figuerola, Belen Gonzalez, Mikel Ibañez eta Juanjo Rego) zenduak daude dagoeneko eta gainerakoek beteak dituzte zigor osoa, 3 kenduta: Aitzol Gogorza, Jose Ramon Foruria eta Josu Urrutikoetxea.

Aipatu dugun bezala, espetxeratze arinduaren esperimenduak lau urte eskas iraun zuen. 2011an, PPk gobernuak eskuratu ondoren errotik ezabatu zuen

espetxeratze arinduaren aukera: gaixo larriak damuketa ondoren askatzea izan zen bere asmoa hasieratik, eta, bere esku egon zen bitartean, bete egin zuen. Kasu bakar batek ihes egin zion garai honetan: Josu Uribetxeberriarena, hain zuzen. Dema bortitza suertatu zen kasu honen inguruan: gobernuaren gotorkeria, kalearen

mobilizazio eta presioa, medikuen txosten irmoak...eta azkenean zaintza epaileak amore eman behar izan zuen, Josuren egoera guztiz larria ikusi ondoren; 2015ean zenduko zen. Estatuak erronka bezala hartu zuen gertakizun hau eta era kontsekuentean joko zuen ordutik aurrera: ezta urik ere etsaiari! Horren ondorioz, hildako gehiago pi-

latuko dira estatuaren zerrenda makabroan: 2013an, estatu frantsesean aldi honetan, Xabier López Peña galdakoztarra zenduko da Pariseko ospitale batean, Fleuryko presondegian akats kardiobaskular bat izan ondoren; 2014an Arkaitz Bellon izango da Puerto Ieko bere ziegan zenduko dena, bihotzeko batek jota; 2017an, Kepa del

Hoyori suertatuko zaio bihotz kolpe letala, espetxearen arduragabekeria dela medio; 2018an Xabier Rey preso irundarra bere buruaz beste eginda agertuko da Puerto IIIko bere ziegan; 2019an, berriz, Oier Gómez eta Jose Anjel Otxoa de Eribe zenduko dira: Oier 2017an zigorra etenda atera ondoren, bizkarrezurreko minbizia dela-eta eta

Jose Angel hiru hilabete aurretik baldintzapeko askatasunean hiltzera atera ondoren; azkenik, 2020 honetan bertan, Igor Gonzalez Solari egokitu zaio zerrenda ikaragarri honi azken kolpea ematea. 2017ik zigorra etenda kalean bazegoen ere, Juan Mari Maizkurrena ere aipa dezakegu, 2019an zendua birikak hartzen zizkion sarkoma dela

medio. Ikaragarria 8 urtetan pilatutako heriotza lorratza....!

Osasun eskubidearen urraketek, bestalde, betiko erritmoan darraite. 2008tik aurrera osasun langileek osatutako Jaiki Hadi elkarteak egindako dosierrek horrela adierazten dute urtez urte: axolagabekeria espetxeetan, ospitaleko kontsultak poliziak inguraturik, eskuburdinez lotuak, gaixo psikotikoen bakartzea, lekualdatzeak non espediente medikua galtzen den... Errepikatzen dira salaketak, urtez urte. Eta erritmo berean ere jarraitzen dute osasun profesionalen bisiten behar-kuak: mendea hasi zenetik 20 kasutan ukatzen zaie presoek konfiantzako medikuen bisita jasotzea. Eta erabaki bera hartzen da presoak artatzera mugatzen diren konfiantzako psikologoekin. 2008an, bat batean, hainbat espetxeetako presoek kasua zeramatzan psikologoari asistentzia-bisita baimena guztiak ukatzen dizkiote; betiko "arrazoia": "...en lo sucesivo y por razones de seguridad no se considera conveniente su autorización por parte de la Unidad de Coordinación de Seguridad". Edo, eufemismoak alde batera utzirik: "...Conocida la pertenencia de la informada a una de las organizaciones del MLNV, es de destacar que los contactos de los internos con personas vinculadas a este entorno incidirá en el mantenimiento de postulados radicales y afines al ideario del referido movimiento por parte de los reclusos, lo que repercutirá de forma negativa en su tratamiento y en el buen orden del establecimiento". 2015an, berriz, ordura arte onartutako eta gauzatutako 8 espetxeetako bisita baimenak debekatzen zaizkio hurrengo psikologoari, argudio bertsuekin.

Alde juridikotik, berriz, erasoak ez du etenik. Jarraitzen dute preso gaixoen aurkako askatasunaren inguruko trabak. Esan bezala, gobernuaren aldetik ukatzearekin jokatzeko dute aldi oro, eta baten bat kaleratzen bada epaitu zien salak zigorra eten diolako izan da. Hor ditugu, kasu, aipatutako Juan Mari Maizkurrenaren kasua, minbi-ziak jota kaleratutako Ventura Tomé tafallarria edo 2019ko urtarrilaren 31an

kaleratutako Asier Aginako durangarra. Bestalde, hor ditugu gaixotasun psikotiko larriarekin dauden presoak -Txus Martin eta Kepa Arronategi- edo IHESAk jota dagoen Ibon Iparragirre, kanporatzearen aldeko hamaika txostenekin baina oraindik espetxearen pean daudenak. Fiskaltza eta epailearen papera ezinbestekoa da egoera negargarri honetan. Aipatzekoa da ere, Frantziako epaile eta fiskaltzaren papera preso gaixo larrien inguruan. Ibon Fdz. Iradirena dugu kasu aipagarrienetako bat. Esklerosi anizkoitza 2013an diagnostikatua, gero eta ezinduagoa, endekapena gero eta aurreratuagoa, epaitegi instantzietatik bere baldintzapeko askatasuna behin eta berriz ukatua. Hasiera batean epaileak izendatutako mediku adituk askatzearen alde egin bazuten ere, instantzia gorenetera iritsirik auzia -eta fiskaltzaren jarrera medio- ukatu egin zioten askatasuna, trikimailu juridiko batzuk medio. Eta ordutik hona bizpahiru aldiz suertatu izan da prozedura bera, atzerapen ulertezinekin eta amaiera berarekin beti: ezezkia. Nahiz eta instantzia batzuetan epailea bera alde egon. Ez da harritzekoa, beraz, gauza bera gertatzea biziarteko zigorra ezarria duten Jon Parot, Jakes Esnal eta Xistor Haranbururekin. Zigorra oso osorik eus- kal militanteentzako.

Gaur egungo egoeraren ideia bat egiteko, aski da konparaketa bat egitea: 2009an 8 preso gaixo larri genituen zenbatuak, ia 750 presoek artean. Hamar urte beranduago, 2019an, 20 preso gaixo larri genituen zenbatuak, 250 bat presoek artean. Espetxe urteak, adina, estatuaren itxikeria setatia...Gainera, adierazgarria da laguntza psikologikoa behar dutenen kopuruaren haztea. Arazo honen sozializazioa izan da gure bestelako erronka bat. Izan ere, gure artean tabu izan den gaitz mota honi modu eraginkorrean erantzun behar zitzaien, espetxearen benetako izaera jendarteratzeko eta, aldi berean, gaixo hauekiko laguntza hobetzeko. Horretarako, komunikazio bat helarazi zitzaien Kolektiboari 2009an, arazo hau jakinaraziz eta irtenbide osasuntsu bat bilatzeko. Kolektiboko gehiengo

bat arazoaren jabe zen ordurako eta gaitz mota hau isilpetik ateratzea onartu zen. Ondorioz, laguntza mota hau modu normalizatuago batean gauzatu ahal izan da, inguruko guztien ulermen eta inplikazioarekin.

Azkenik, azken hamarkada honetan ere beste ekimen batzuk burutu ahal izan dira. Hala nola, 2012-13 artean egindako espetxe mailako osasun asistentziaren erradiografia bat, non, espetxez espetxe, Kolektibo honen gehiengoaren ekarpen guztiz positiboa egin zen. Datu hau baliagarria zaigu arras, espetxe bakoitzean ze asistentzia maila dagoen jakiteko, ze akatsak edo salatu beharreko utzikeriak, ze jarrerak bertako medikuen aldetik. Honetan, beste arlo askotan bezalaxe, argazki desberdinak jaso izan ditugu: badira espetxe batzuk non asistentzia mota hau guztiz negargarria den, salagarria alde guztietatik begiratuta; eta badaude beste batzuk non artatze ardura txukunagoa den, non bertako sendagileen arazorik ez duten gure medikuekin kolaboratzeko, informazioa partekatzeke. Gutxiengoak dira, jakina, baina garbi dago haien jarrera zuzena dela bai presoekiko eta baita kanpoko osasun profesionaliekiko.

Saiatu izan da, azken urte hauetan ere, preso gaixoak ahalik eta estaldura aberatsenen izan dezan kanpoko asistentziaren aldetik. Horretarako, preso bakoitzari dagokion osasun etxeko familia medikuak identifikatzea izan da gure beste ardura bat, bere asistentzia ahalik eta osatuagoa izan dadin. Eta azkeneko erronka konfiantzako medikuen arloarekin lotua dago ere: bai presoak eta bai espetxeak jakin dezan kanpoan baduela sendagile bat bere egoeraz arduratzen dena, edozein zalantzaren aurrean laguntza behar duenerako hor izan den duela, aholkuak emateko beti prest egonen dena eta bere osasun egoeraren jarraipen estua egingen duena.

Luzea da kronika hau, luzea oinaze eta bidegabekeriaren kronika; esperantzarik gabeko kaleitsu bateraino luzatu nahi gaituzte, baina elkartasunak ez du mugaz edo harresiez ulertzen eta horretan darraiga.

DEPOSITO BETE ELKARTASUN

depositoakbete.eus

592 60€
km

LARRI GAIXORIK

+21

Iñaki Gallego Sodega
Burgos - 210km

+20

Fernando Garcia Jodá
Huelva - 1000km

+22

Mikel Azurmendi Pelaez
Zuma - 245km

+22

Mikel Azurmendi Pelaez
Zuma - 245km

+22

Mikel Azurmendi Pelaez
Zuma - 245km

+22

Mikel Azurmendi Pelaez
Zuma - 245km

+22

Mikel Azurmendi Pelaez
Zuma - 245km

+22

Mikel Azurmendi Pelaez
Zuma - 245km

+22

Mikel Azurmendi Pelaez
Zuma - 245km

+22

Mikel Azurmendi Pelaez
Zuma - 245km

+22

Mikel Azurmendi Pelaez
Zuma - 245km

+22

Mikel Azurmendi Pelaez
Zuma - 245km

+22

+22

+21

+22

+22

+22

+20

+20

+20

+22

+19

+24

+19

+24

+16

+18

+18

+15

+16

+16

+19

+19

+16

+17

+15

+15

+15

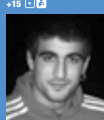
+18

+18

+18

+18

+19

+19

+19

+19

+19

+15

+15

+15

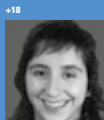
+15

+17

+18

+18

+18

+18

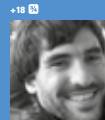
+18

+18

+18

+18

+19

+19

+19

+19

+19

+18

+18

+18

+18

+18

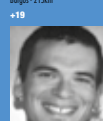
+18

+18

+16

+16

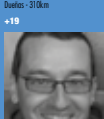
+16

+16

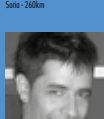
+16

+17

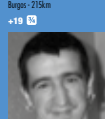
+16

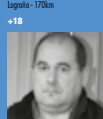
+16

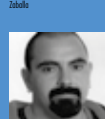
+19

+16

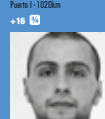
+16

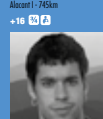
+19

+17

+18

+18

+16

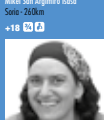
+16

+16

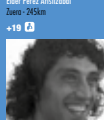
+15

+18

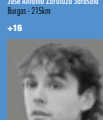
+18

+15

+15

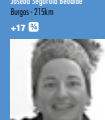
+15

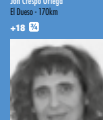
+19

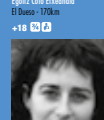
+19

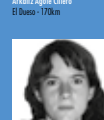
+19

+19

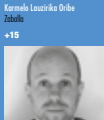
+19

+19

+19

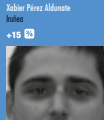
+15

+15

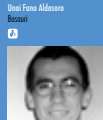
+15

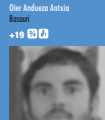
+15

+15

+15

+15

+15

+15

+15

+15

+15

+15

+15

+15

+15

+15

+15

+15

+15

+15

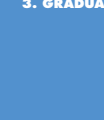
+15

+15

+15

+15

+15

+15

+15

+15

+15

+15

+15

Ante
+19

es
he - 40km
+22

Jaka

Dolores López Reinos
Bilbao - 475km
+19

Patxi Muñoz Zabala
Gorliz II - 480km
+22

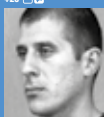
ZIGOR
BATUKETA

30 URTE BAINO
+ KARTZELAN

Harriet Ingi Gurrutxaga
Gorliz II - 440km
+20

Aitor Aguirrearena Solazarin
Pamplona - 410km
+18

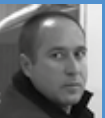
Jakes Enal
Lizasoain - 330km
+31

Agustín Almaraz Larraga
Eibar - 520km
+25

Emilio Gortázar Galarza
Pamplona - 1025km
+16

Unai Parot
Pamplona II - 1025km
+31

Julen Aizcorra Eguarola
Aizcorra - 510km
+24

Lezuri Galtzagorri Solaga
Vitoria - 1025km
+18

Jon Parot
Muniz - 425km
+31

Jesús María Gómez Ekarte
Vitoria - 345km
+20

Gorkitz Etxebarria Gorkostea
Santitas I - 940km
+17

Antxon Txaliki Aranz
Eibar - 325km
+30

Aitor Karrera Aranzano
Bilbao - 215km
+20

Aitor Arzuaga Goli
Gorliz II - 940km
+18

20 URTE BAINO
+ KARTZELAN

Jon Miran San Pedro Blanco
Bilbao - 310km
+25

Antxon Mujika Goli
Abanto - 155km
+18

Jon M^o Dorronsoro Makurtubarra
Pamplona II - 1025km
+27

Jesús María Albalade Etxarte
Susa - 255km
+26

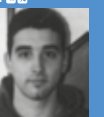
Jon Olvera Guri
Abanto - 955km
+18

Jon Mikal Benabarro Arretxe
Pamplona II - 1025km
+21

Kepa Legido Aurre
Zuma - 245km
+21

Jon Txistini Cera
Muniz II - 825km
+15

Oskar Borroero Diaz
Pamplona II - 1025km
+23

Itziar Bilbao Gorbela
Zuma - 245km
+22

Gorka Pelaez Aldai
Muniz II - 825km
+17

Fernando Elizalde Tapia
Pamplona II - 1025km
+23

Juan Luis Aguirre Lata
Zuma - 245km
+24

Baier Aguirreaga Ugarteiz
Bilbao - 215km
+17

Itziar Kortaaga Etxezano
Abanto - 1025km
+28

Andoni Murga Zamarzabala
Zuma - 245km
+24

J. Lorenzo Ayestaran Legorburu
Abanto I - 905km
+16

free
THEM ALL

Euskal
preso iheslari
eta deportatu
politikoak

1. GRADUA
100.2

Itziar Gortázar Gurrutxaga
Gorliz II - 440km
+20

Jose Belen Eguia Gurrutxaga
Gorliz II - 440km
+19

Maria Lizasoain Marina
Aizcorra - 510km
+24

Martín Sarracola Yezabal
Zuma - 245km
+17

Jonas Gines Sagasti
Muniz II - 825km
+18

Mikel San Sebastián Gasteiz
Muniz II - 825km
+18

Zigor Blanco Santesteban
Vitoria - 385km
+18

Jon Rubenach Raiz
Abanto - 155km
+17

Unai Bilbao Salazar
Abanto - 855km
+18

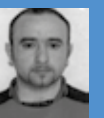
Arkaitz Gorkostea Txosbe
Abanto I - 905km
+17

Jon García Justo
Vitoria - 385km
+19

Fernán Ylla Miraflores
Abanto I - 905km
+18

Itziar Tolosa Ortiz de Barro
Vitoria - 385km
+19

Enko Gorkostea Aranzategi
Aizcorra - 510km
+18

Unai López de Olaso
Donostia - 345km
+19

Xabier Mazaruga Azurmendi
Aizcorra - 510km
+18

Unai López de Olaso
Donostia - 345km
+19

Luis Martinolano Garzandua
Txosbe - 345km
+19

Sebastián Etxezano Salazar
Donostia - 345km
+18

ider Faura

Albino Martínez Muñoz
El Buzo - 170km
+17

Jon Etxebarria Elizalde
El Buzo - 170km
+19

Santiago Aragon Iratz
Logroño - 170km
+19

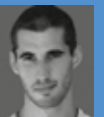
Gorka Lopeziz Mendi
Logroño - 170km
+25

Unai Alonso Laborda
Logroño - 170km
+18

Mikel Alonso Laborda
Logroño - 170km
+19

Aitor Martínez Etxebarria
Logroño - 170km
+16

Jonas Olaso Aguirre
Logroño - 170km
+16

Alisa Sosa de la Cuesta
Logroño - 170km
+19

Gorka Vidal Aizcorra
Logroño - 170km
+16

José Jesús Martínez Goli
Logroño - 170km
+24

Itziar Albalade Duinga
Logroño - 170km
+24

Erizmas

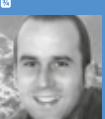
Alizka Aramendi Juvenna
Pamplona - 775km
+22

Joseba Fernández Aguirre
Muniz II - 825km
+24

Mikel Karrera Sorabe
Lizasoain - 330km
+24

Gorkitz Aguirre Zubina
Pamplona - 1025km
+18

Javier Abaitua Martínez
Lizasoain - 330km
+18

Arkaitz Aguirreaga del Barrio
Lizasoain - 330km
+24

Itziar Espasua Lari
Lizasoain - 330km
+16

Arkaitz Vitoria Irujo
Lizasoain - 330km
+21

Aitor Oñativola Txagartegi
Lizasoain - 330km
+19

Olivera Barandak Goli
Eibar - 325km
+24

Unai Aguirre
Lizasoain - 330km
+19

Fernando Martínez Buzano
Pamplona - 775km
+16

Etxebeste

Itziar Labiaga García
Muniz II - 825km
+22

Olivia Lasagastegui Anza
Muniz II - 825km
+22

Patxi Branga Saldaña
Muniz II - 825km
+22

Itziar Martínez García
Zabala
+22

Xabier Aguirre Ibañez
Zabala
+24

Jose Ramon Foratua Zabala
Bilbao
+17

Arkaitz Gogoraga Oñaga
Gorliz II - 440km
+21

Sebastián Etxezano Alzate
Gorliz II - 440km
+18

Txus Martín Hernández
Bilbao
+18

Itziar Urkiztegui Buzano
Pamplona - 775km
+24

Frederico Haranburu
Lizasoain
+31

Frederico Haranburu
Lizasoain
+31

Epaitegietatik eta ebazpen judizialak

URRIAK 8-9

Antton Lopez Ruiz berriro Auzitegi Nazionalen

Aretxabaletan 1986an ETAk eginiko ekintza batean ez zuela parte hartu adierazi zuen Auzitegi Nazionalen Antton Lopez Ruiz preso ohiak. Epai-keta hasi aurretik, 66 urteko kartzela eskaera luzatu zuen Fiskaltzak eta hurrengo egunean eskaera berbera mantendu zuen. Azkenik epaileak absolbitu egin zuen.

URRIAK 8

Urte bateko epea

Igor Uriarte preso ohi gasteiztarra ez dute kanporatuko, baina ezin izango da itzuli Urruñara. Frantziar lurraldean egoteko debekuagatik atxilotu eta epaiketa bizkor bat egin zioten Baionan. Bertan, bere egoera arautzeko urtebeteko epea eman zion auzitegiak.

URRIAK 26

Xistor Haranburu kalera

Pariseko Dei Auzitegiak onartu egin du Xistorren baldintzapeko askatasuna eta azaroaren bukaeran neurri judizialekin etxean preso geldituko da; izan ere, 18 hilabetez kontrolpean egongo baita senperrtarra baldintzapeko askatasuna eskuratu aitzin.

URRIAK 28

Urriaren 12ko ekimenagatik 12 lagun deitu dituzte Polizia Nazionalaren komisariara deklaratzera

Egun horretan Nikaraguako Mujeres del Maiz-ek, Africa United elkarteak, Ekuadorreko Compartiendo Raices dantza taldeak, boliviarr komunitatea biltzen duen Munata elkarteak eta Sortuk ekimen sinbolikoa egin zuten Iruñean, Cristobal Colon eta Felipe VI-ren estatuak lurrera botaz.

Sorturen aburuz, “operazio hau mobilizazio eta adierazpen askatasunaren aurkako eraso da, eta urriaren 12an salatutako ideia indartu baino ez du egiten: erregimenaren supremazismoa eta eite errepresiboa”.

URRIAK 29

Oskar Abad eta Txerra Martinez absolbitu ditu Auzitegi Nazionalak

1990 urtean ETAk Galdakaon burututako ekintza batean parte hartzeaz akusaturik epaitu zituzten irailean bi preso ohiak, baina Auzitegi Nazionalen Bigarren Salak absolbitu egin ditu, gertaerak preskribatu duela iritzita.

AZAROAK 4

Parisek Alaitz Aramendiren entrega onartu du

Pariseko Dei Auzitegiak Alaitz Aramendi Jaunarena euskal preso politikoa estatu espainolera entregatzea onartu du, bertan 40 urteko espetxe zigorra bete behar baitu. Bere abokatuak estatu frantsesean egindako 14 urteko kartzela zigorra estatu espainolean konputatzeko galdegin zuen audientzian.

AZAROAK 11

Polizia Frantsesak Peio Alcantarilla preso ohia atxilotu du

Lanetik etxerako bueltan polizia frantsesak Irun eta Hendaia arteko mugan atxilotu du, Fijait fitxeroa dela-eta. Gaua komisaldegian pasa ondoren, libre uzi dute.

AZAROAK 12

Pariseko Dei Auzitegiak Mikel Barriosi egindako epaiketa berrikusi du

Mikel Barrios Santamaria preso politiko iruindarrak ekainean 5 urteko kartzela zigorra jaso zuen eta urriaren 7tik baldintzapeko askatasunean dago. Ebazpena 2021eko urtarrilaren 7an jakinaraziko dute. Audientzian Euskal Elkargokoko lehendakaria den Jean-René Etchegarayk deklaratu du defentsaren eskariaz.

AZAROAK 25

Oier Oa preso politiko ohia atxilotua

Frantziar poliziak Oier Oa atxilotu du, frantziar estatuan egoteko duen lurralde debekua urratzea leporaturik. Biharamunean aske utzi baina Ipar Euskal Herrian bizitzea debekatu dio.

te. Martxoaren 26an audientzia izanen du Baionan.

ABENDUAK 10

Marixol Iparragirrek hirugarren epaiketa izan du Audientzia Nazionalen

1985ean burututako ekintza batengatik epaitu dute Marixol Iparragirre Gendexea. Epaietan ekintza horretan bere parte hartzea ukatzeaz gain, Iparragirrek torturaren aplikazio sistematikoa salatu du eta Mikel Zabalzaren kasua gogora ekarri.

ABENDUAK 14

“Bateragune” auziko epaiketa errepikatzea erabaki du Auzitegi Gorenak

Europako Giza Eskubideen Auzitegiaren zaplastekoaren ostean, aurrekariarik gabeko erabakia hartu du Gorenak.

Hala, Sonia Jazinto, Miren Zabaleta, Arnaldo Otegi, Arkaitz Rodriguez eta Rafa Diez berriz epaitzea erabaki du aho batez, dagoeneko espetxe zigorrak beteta daudenean eta erakunde armatua deseginda dagoenean.

ABENDUAK 16

Sorzabalen euroagindua ukatu du Pariseko Dei Auzitegiak

Iratxe Sorzabal presoaren entregatzeko espainiar Auzitegi Nazionalak egindako laugarren euroagindu eskaera ukatu du Pariseko Dei Auzitegiak.

Aurreko hiru euroaginduak onartu bazituen ere, oraingoan, euroagindua aztertzeko auzi saioan aintzat hartu dute eta prokuradoreak sinesgarritasuna eman dio euskal presoak Espainian jasandako torturen salaketa.

URRIAK 7**JCVP - Permiso extraordinario**

Se autoriza el permiso extraordinario con custodia policial para rendir visita a su madre enferma al preso, encarcelado en el CP Puerto III, Jon bienzobas Arretxe.

URRIAK 9**JCVP - Progresión de Grado**

Se estima el recurso contra la resolución de la SGIP de 14.11.2019, de clasificación en Primer Grado y se le concede el 2º grado a la presa, encarcelada en el CP Algeciras, Eider Pérez Aristizabal.

URRIAK 15**Audiencia Nacional (AN) Sala de los Penal Secc 1 - Revocación del 2º Grado**

La Sala estima el recurso de apelación del Ministerio Fiscal, REVOCANDO el auto dictado el 21.07.2020 por el JCVP concediendo el 2º Grado al preso encarcelado en Ocaña, Aitor Esnaola Dorronsoro, y le mantiene la clasificación en 1º grado sin aplicación del art 100.2 del RP.

URRIAK 19**JCVP - Permiso Ordinario de salida denegado**

Desestima el recurso contra el acuerdo de la JT de fecha 23.07.2020, denegatorio del permiso ordinario de salida para Oskarbi Jauregi Amondarain.

URRIAK 20**JCVP - Progresión de grado Providencia de Ratificación**

El JCVP ratifica la clasificación en 2º Grado del 04.09.2020 acordada por la Administración Penitenciaria para el preso encarcelado en Daroca, Asier Bengoa López de Armentia.

URRIAK 20**AN Sala de los Penal Secc 1 - Progresión de Grado denegada**

Se desestima el recurso de apelación contra el auto del JCVP de 21.07.2020 que al preso Xabier Makazaga Azur-

mendi le continuaba en 1º Grado. Se confirma dicha resolución con el voto particular discrepante de un magistrado ya que a su juicio la decisión de la mayoría hace una lectura errónea de la clasificación penitenciaria, desconociendo que el segundo grado es el régimen de vida que se convierte en modelo ordinario en el diseño de la ley.

URRIAK 21**AN Sala de los Penal Secc 1 - Permiso extraordinario**

El JCVP dictó auto el 7.07.2020 no autorizando permiso extraordinaria a Alicia Sáez de la Cuesta, interpuesto recurso por la defensa el JCVP aprobó el permiso y a esta resolución de 23.07.2020 interpuso recurso el Ministerio fiscal. Se Desestima el recurso de apelación del fiscal y se mantiene íntegramente el auto de 23.07.2020 concediendo permiso extraordinario a la presa encarcelada en Castelló I.

URRIAK 22**JCVP - Permiso ordinario de salida confirmado**

Se desestima el recurso de reforma interpuesto por el Ministerio fiscal contra el Auto de ese juzgado y fecha 14.09.2020 que concedía un permiso ordinario de salida al preso, encarcelado en el CP El Dueso, Emilio Salaberria Etxebeste, confirmando el permiso.

URRIAK 22**JCVP - Permiso ordinario de salida**

Se autoriza un nuevo permiso ordinario de salida de 6 días de duración, propuesto por la JT de fecha 23/09/2020 al preso Emilio Salaberria Etxebeste.

URRIAK 22**JCVP - Levantamiento de la intervención de comunicaciones**

La intervención de las comunicaciones impugnada el 14.05.2020 queda sin efecto, tras ser progresada a 2º grado el 18.09.2020 la presa encarcelada en A Lama, Lierni Armendariz Gonzalez de Langarika. Se procede al archivo.

URRIAK 27**AN Sala de los Penal Secc 1 - Redenciones extraordinarias desestimadas**

El JCVP dictó auto de 6.09.2020 aprobando la propuesta de redención extraordinaria de 45 días elevada por la JT del CP Teruel para el preso Asier Ormazabal Lizeaga. La Sala de AN estimó el recurso de apelación del Ministerio Fiscal contra el auto del JCVP y lo deja sin efecto acordando no haber lugar a aprobar las redenciones extraordinarias de 45 días correspondientes al segundo trimestre de 2020. Voto particular discrepante de un magistrado que considera que la Sala no debió desestimar el recurso infundado del Fiscal.

URRIAK 29**AN Sala de los Penal Secc 1 - Revocación del 1º grado 100.2**

La Sala estima el recurso de apelación del Ministerio Fiscal, REVOCANDO los autos del 15.07.2020 y 07.09.2020 del JCVP y manteniendo la clasificación en 1º grado sin aplicación del art 100.2 del RP al preso Jon Zubiaurre Agirre, encarcelado en CP Puerto III.

URRIAK 29**AN Sala de los Penal Secc 1 - Permiso ordinario de salida denegación**

Desestima del recurso de apelación frente al auto de 22.07.2020 del JCVP y lo confirma denegando el permiso. Voto particular discrepante de un magistrado por considerar que la Sala debió estimar el recurso y conceder un primer permiso al preso encarcelado en CP Daroca Unai López de Okariz porque concurren los requisitos legales y la denegación impide preparar al recluso para la vida en libertad y atender al impacto de más de 19 años de encarcelamiento en régimen Cerrado.

AZAROAK 3**JCVP - Permiso ordinario de salida denegado**

Desestima del recurso contra el acuerdo de la JT del 18.06.2020, denegatorio del permiso ordinario de salida a

Olatz Lasagabaster Anza encarcelada en Aranjuez.

AZAROAK 4

JCVP - Permiso ordinario de salida denegado

Desestima del recurso contra el acuerdo de la JT del 09.09.2020, denegatorio del permiso ordinario de salida a Unai López de Okariz encarcelado en Daroca.

AZAROAK 4

JCVP - Permiso ordinario de salida denegado

Desestima del recurso de reforma interpuesto contra el Auto de fecha 13.10.2020 que denegaba el treceavo permiso de salida a Iñaki Garcés Beitia en carcelado en Zuera.

AZAROAK 6

JCVP - Progresión de grado denegada

Desestima del recurso contra la resolución de la SGIP, de fecha 04.08.2020, que mantenía en 1º Grado a Unai Parot Navarro encarcelado en Puerto I.

AZAROAK 7

JCVP - Intervención de comunicaciones

Desestima queja del Interno F.J. Ramada Estevez encarcelado en Iruñea sobre intervención de comunicaciones de fecha 19/06/20.

AZAROAK 10

JCVP - Permiso extraordinario

Se autoriza el permiso extraordinario solicitado por Imanol Miner Villanueva encarcelado en el CP Albolote para visitar a su mujer, suegros, cuñado fallecido, en Ondarroa, con la adopción de las medidas de seguridad que se estimen oportunas y por el tiempo imprescindible para el fin, y en todo momento con custodia policial.

AZAROAK 11

JCVP - Progresión de grado denegada

Desestima del recurso contra la resolución de la SGIP, de fecha 06/07/2020,

manteniendo en 1º Grado a Sergio Polo Escobes encarcelado en Herrera de la Mancha.

AZAROAK 12

JCVP - Permiso ordinario de salida denegado

Desestima el recurso de apelación y confirma el auto de fecha 23.06.2020 dictado por el JCVP denegando el permiso a Iñaki Garcés Beitia encarcelado en Zuera.

AZAROAK 16

JCVP - Permiso ordinario de salida denegado

Se desestima el recurso contra el acuerdo de la JT de fecha 14.05.2020, denegatorio del permiso ordinario al preso encarcelado en el CP Madrid III (Valdemoro), Mikel Otegi Unanue.

AZAROAK 18

JCVP - Permiso ordinario de salida denegado

Desestima el recurso contra el acuerdo de la junta de tratamiento de fecha 23.07. 2020, denegatorio del permiso ordinario de salida de Francisco Ramada Estevez encarcelado en Iruñea.

AZAROAK 19

JCVP - Progresión de grado

Estima parcial del recurso contra la resolución de la SGIP, de 27.07.2020, clasificando en 1º Grado 100.2 del R.P. a Beñat Aginagalde Ugartemendia encarcelado en Jaén.

AZAROAK 26

AN Sala de los Penal Secc 1 - Permiso ordinario de salida denegado

Desestima del recurso de apelación frente al auto de 11.09.2020 del JCVP y lo confirma denegando el expediente de permiso nº 10.. Voto particular discrepante de un magistrado por considerar que la Sala debió estimar el recurso y conceder un primer permiso porque concurren los requisitos legales y la denegación impide preparar a Igor Martínez de Osaba, encarcelado en Zuera, la vida en libertad y atender al impacto de más de 19 años de encarceramiento en régimen Cerrado.

AZAROAK 26

JCVP - Permiso ordinario

Autoriza el permiso ordinario de salida de 6 días de duración, propuesto por la JT de fecha 29/10/2020 a Irkus Badillo borde encarcelado en Alacant I (Foncalent).

AZAROAK 27

JCVP - Progresión de grado

Estima del recurso contra la resolución de la SGIP, de 14.05.2020, y se progresa a 2º Grado a Zigor Orbe Sevillano, encarcelado en Puerto I.

AZAROAK 27

JCVP - Libertad condicional

Se concede la libertad condicional a Oier Urrutia González encarcelado en tercer grado en CP Zaballa por el tiempo que le falta para cumplir condena. Se hace firme a los cinco días.

ABENDUAK 4

JCVP - Progresión de grado denegada

Desestima el recurso contra la resolución de la SGIP, de fecha 08/09/2020, manteniendo a Asier Badiola Lasarte, encarcelado en Valencia III, en primer grado, art. 100.2 RP.

ABENDUAK 16

JCVP - Permiso ordinario

Se autoriza permisos ordinario de salida de 6 días de duración, propuesto por la JT en fecha 18/11/2020, a Jesús María Gómez Ezkerro encarcelado en el CP Villabona.

ABENDUAK 17

JCVP Progresión de grado

Estima parcialmente el recurso de Gorka Martínez Ahedo, del CP A Lama, y se le clasifica en 1º Grado con aplicación del principio de flexibilización del art. 100.2 RP.

ABENDUAK 17

JCVP Progresión de grado

Estima parcialmente el recurso de Xabier Makazaga Azurmendi, del CP A Lama, y se le clasifica en 1º Grado con aplicación del principio de flexibilización del art. 100.2 RP.

Política Penitenciaria

En perspectiva pasada,
presente y futura

En los últimos tiempos viene siendo habitual que el Ministerio del Interior anuncie semanalmente un número significativo de traslados de presos. Sin embargo, habría que remontarse hasta el otoño de 2018 para dar con el inicio de los primeros tímidos movimientos que supusieron poner menor distancia entre los presos y sus familias.

El principio de cambio, se podría decir que, comenzó con la concatenación de varios hechos trascendentales entre las primaveras de 2017 y 2018. En primer lugar, en abril de 2017, ETA se declara una organización desarmada después de poner en manos de la sociedad civil sus arsenales. El 1 de julio de 2017, tras 8 meses de debate en las cárceles, EPPK daba cuenta de la finalización del debate “Batasuna, Elkartasuna eta Herriarengako lotura”, así como de sus conclusiones y apuesta por el recorrido de las vías jurídico penitenciarias dentro de la legislación ordinaria. Ese mismo mes de julio, la Delegación Vasca, integrada por electos y sociedad civil de Ipar Euskal Herria, se reunió por primera vez en París con representantes del Ministerio de Justicia, poniendo las bases para la creación de un espacio de trabajo sobre política penitenciaria. Ya en la primavera de 2018, la disolución de ETA llegará a primeros de abril y a finales del mismo mes tendrá lugar la moción de censura que echó al PP del gobierno e investió a Pedro Sánchez como presidente del Gobierno español.

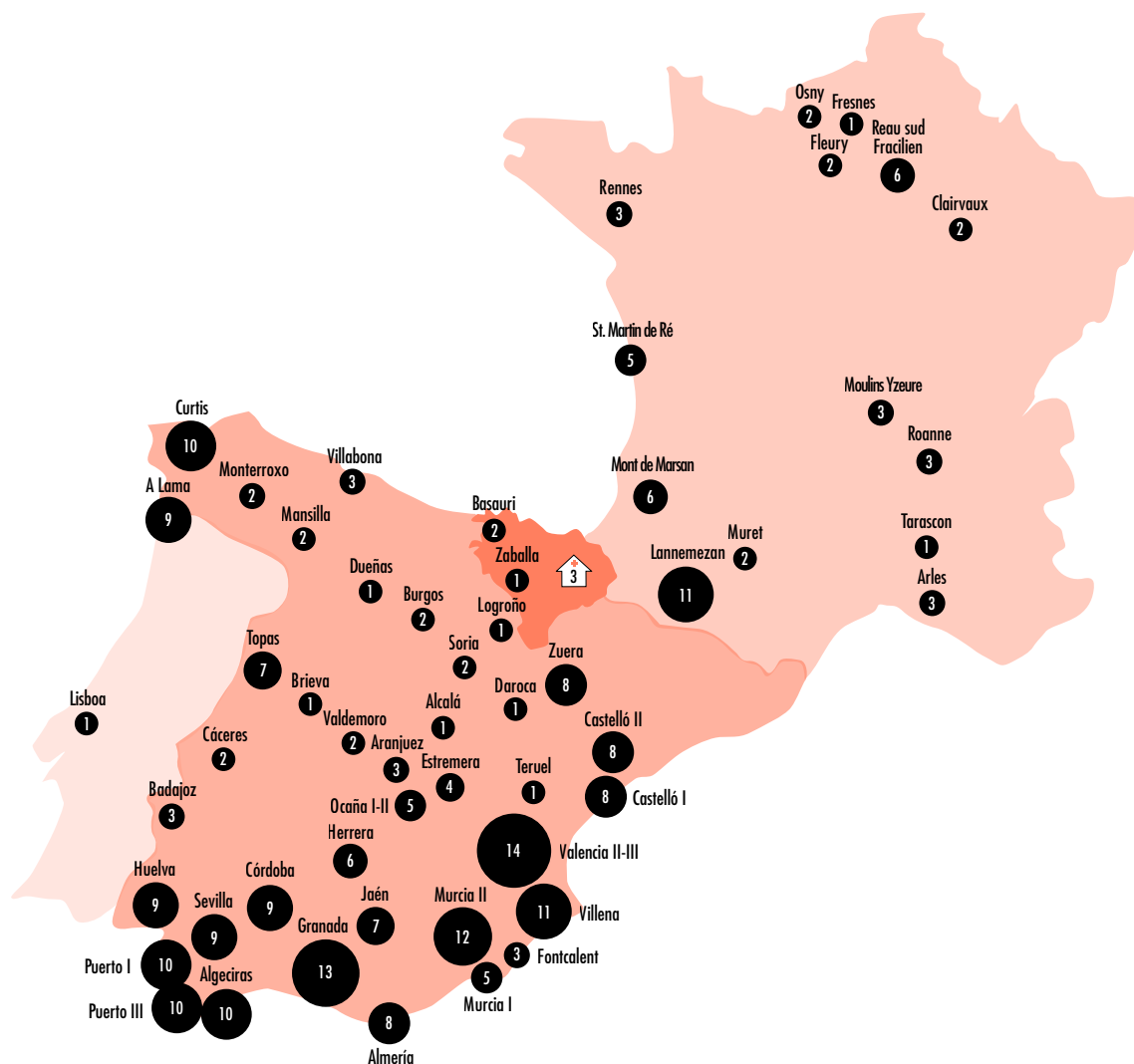
Antes de toda esta sucesión de hechos, únicamente algunas voces dentro del PSOE, principalmente en el sector guipuzcoano del PSE-EE, habían comenzado a abogar en determinados foros y encuentros por la necesidad de un cambio en la política penitenciaria. Voces que se sumaban, aún con matices, a las mayorías sociales, políticas, institucionales y sindicales que ya se estaban estableciendo en Euskal Herria. La política penitenciaria se había ligado a la política anti-terrorista en el pasado y en el presente había perdido ya todo su sentido. Posteriormente, el alejamiento ya

no tendría razón de ser tras los acontecimientos de 2017 y 2018 y la convivencia demandaba otro tipo de política que no siguiera castigando a los familiares de los presos ni se mostrara indiferente ante el mantenimiento de las expresiones del sufrimiento que perduraba en las prisiones (presos gravemente enfermos, niños de la mochila, accidentes de familiares....)

La política penitenciaria antes de la primavera del 2018

Qué el PSOE, fue el padre y el artífice de la dispersión y alejamiento está fuera de toda duda y que la mantuvo durante todos sus gobiernos anteriores, también. Igualmente, está fuera de toda duda que el PP haría suyas la dispersión y el alejamiento y situaría ambas cuestiones en el centro de su política penitenciaria. Además, el PP acompañó a la dispersión y el alejamiento de nuevas legislaciones y artimañas políticas, jurídicas, penales y penitenciarias encaminadas a prolongar el encarcelamiento; la Doctrina Parot, La Ley 7/2003 de cumplimiento íntegro y umbral de 40 años de encarcelamiento, La Ley 7/2014 que imposibilita la acumulación de las condenas cumplidas en otros estados, la sistematización del 1º Grado penitenciario, la directriz que reducía a dos meses la expectativa de vida para que un preso enfermo accediera a la atenuación de prisión,... El PP rompió todas las barreras.

Los últimos seis meses del gobierno de Mariano Rajoy, que son los seis primeros del año 2018, bastan para dar cuenta de la realidad penitenciaria existente y lo que podían esperar los presos políticos vascos. En esos seis meses, las actuaciones de la Secretaría General de Instituciones Penitenciarias (SGIP) se redujeron a asignar destino de alejamiento a los siete entregados por las autoridades francesas: Puerto, Algeciras, Murcia, Jaén, Castellón o Ávila.

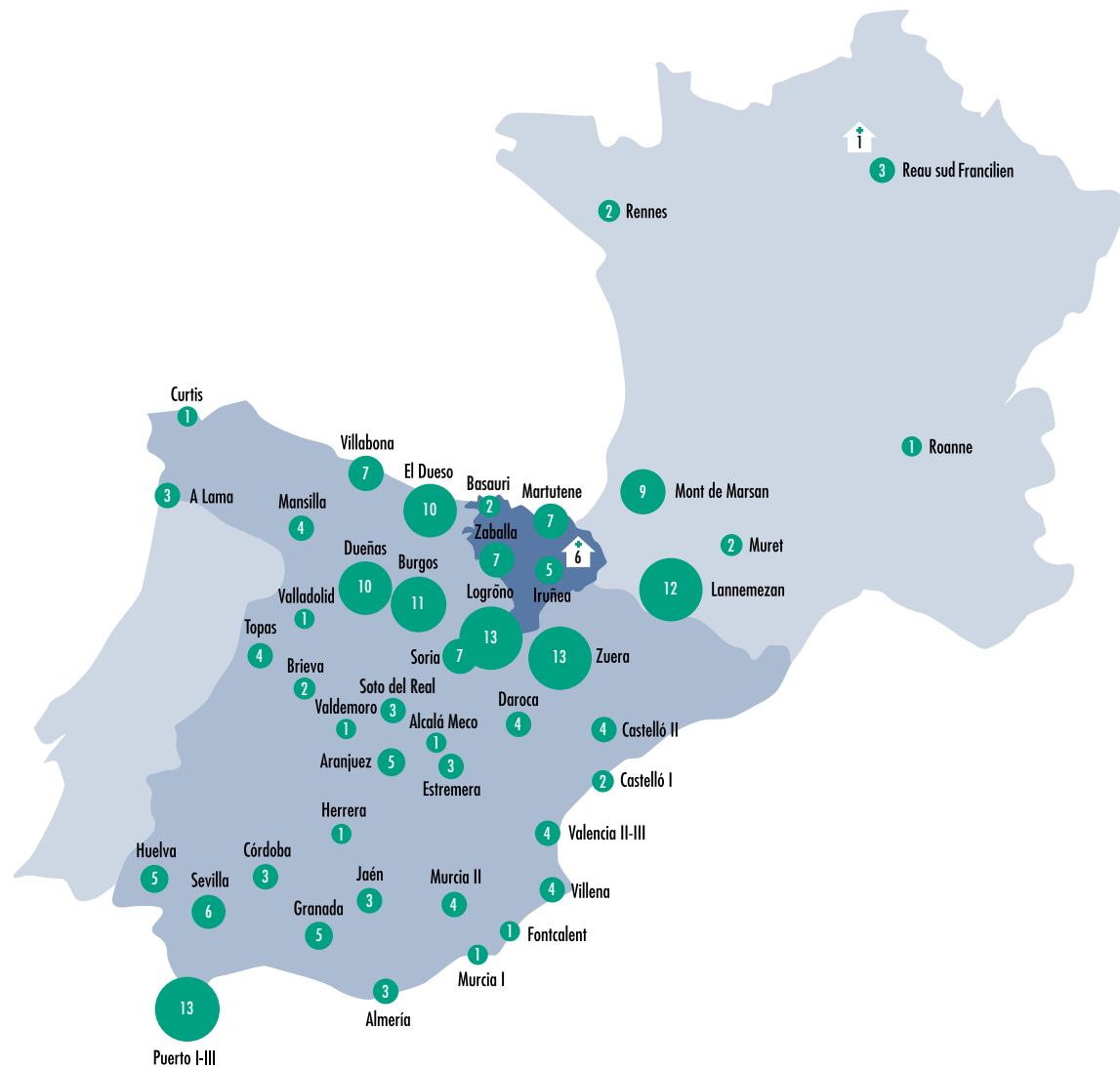

Aquella primavera y aquel mes de mayo de 2018 habían sido, además, testigos de un hecho histórico que el PP desperdició y menospreció. El 3 de mayo, seis años y medio después de declarar el cese definitivo de la lucha armada, y un año después de haberse desarmado completamente, ETA anunció que al igual que había surgido del pueblo se disolvía en él. En ese anuncio de su desaparición aseguraba haber desmantelado totalmente el conjunto de sus estructuras y daba por concluido su ciclo histórico y su función, poniendo fin definitivo a su trayectoria y a su actividad no ya militar, sino también política. Los encargados de poner voz e imagen a ese final no serían elegidos al azar, un exiliado político, Josu Urrutikoetxea, y una presa política, Marixol Iparragirre.

Antes de eso, el ministro del Interior, Jorge Fernández Díaz, estuvo años repitiendo una idea: “No habrá acercamientos de presos hasta que ETA se haya disuelto” (2012), “El Gobierno mantendrá la dispersión mientras la banda no se disuelva” (2014); “Está en manos de ETA poner fin a dis-

persión de presos con la disolución de la banda” (2016). El 4 de noviembre de 2016 Fernández Díaz era sustituido por un Juan Ignacio Zoido que volvía con la misma idea, “La política penitenciaria no cambiará mientras ETA no se disuelva” (2017). Pero, no sólo los responsables de interior, en el PP vasco, Amaya Fernández, la número dos del partido, se pronunciaba antes del desarme “si la banda terrorista se disuelve, el camino natural sería acometer la revisión de la actual política penitenciaria, que implicaría finalizar con la dispersión de los presos”. Y, Borja Semper, portavoz del PP de Gipuzkoa en 2018, una semana antes de la disolución, aseguraba “Si ETA se disuelve, la política de dispersión cambiará en 48 horas”.

Sin embargo, inmediatamente después del hecho histórico más esperado en el tablero político vasco y español, el Ejecutivo del PP se desdecía de todo lo que sus representantes habían dicho en el pasado y abogaba por no mover ficha: “La disolución de ETA no va a cambiar nada. Ni en la lucha antiterrorista ni en la política penitenciaria”.

Una Primavera distinta

En esa primavera de 2018 en que se disolvería ETA pasaron y estaban por pasar otras muchas cosas. De un lado, en el PP, María Dolores de Cospedal y Soraya Sáenz de Santamaría andaban a la gresca para sustituir a Mariano Rajoy en un partido salpicado de escándalos (Lezo, Púnica, Gurtel,...) y, por otro lado, el PSOE había presentado una moción de censura a Cristina Cifuentes en la Comunidad de Madrid tras saberse de un máster obtenido fraudulentamente. Un oportuno video sobre un pasado hurto de cosméticos en unos grandes almacenes acabó de defenestrarla, renunció al cargo de presidenta de la Comunidad de Madrid el 27 de abril y la moción de censura decaía tras su dimisión. El PP había salvado Madrid.

El otro gran reto del PP en aquellas fechas era la aprobación del Proyecto de Ley de Presupuestos Generales del Estado para el 2018. El Pleno de Presupuestos se llevó a cabo entre los días 21 y 23 de mayo y acabarían aprobándose por 176

contra 171 votos. Los cinco votos del PNV fueron determinantes para su aprobación y el gobierno del PP, in extremis, quedaba salvado gracias a ese apoyo.

Sin embargo, al día siguiente, el 24 de mayo, se hizo pública la sentencia de la Audiencia Nacional por el caso Gurtel. Una sentencia en la que se certifica lo que ya todo el mundo sabía, que el Partido Popular se financiaba ilegalmente. La evidencia judicial de la corrupción generalizada venía a sumarse a las motivaciones sociales y nacionales apuntadas por el soberanismo catalán y vasco y las formaciones más a la izquierda del PSOE. Y, la oportunidad que se presentaba fue aprovechada al día siguiente, aunque no sin titubeos, por el PSOE del superviviente Pedro Sánchez, para presentar una moción de censura contra Mariano Rajoy. Las contradicciones en el propio PSOE venían de la mano de los “barones” del partido, a quienes Sánchez había derrotado en las primarias de 2017, y se dudaba incluso que todos los diputados de ese partido llegaran a votar a favor. Pero una vez registrada la moción de censura en el Congreso, se precipitaron los acontecimientos.

El PP, tras su éxito en la aprobación de los presupuestos estuvo convencido que la moción de censura no saldría adelante. Sánchez se impuso la tarea de lograr los apoyos explícitos o implícitos de Podemos y las formaciones soberanistas catalanas y vascas. Aunque nunca llegarían a reunirse con EH Bildu, el independentismo vasco apostó por poner sus votos al servicio de echar a Rajoy del Gobierno y desalojar a la derecha que nunca había querido encarar el proceso de paz, que tan nefasto papel jugó en el desarme y que tras la disolución de ETA se desdecía y continuaba apostando por una política penitenciaria de venganza y excepción que no dejaba la mínima oportunidad a la resolución de la cuestión de los presos.

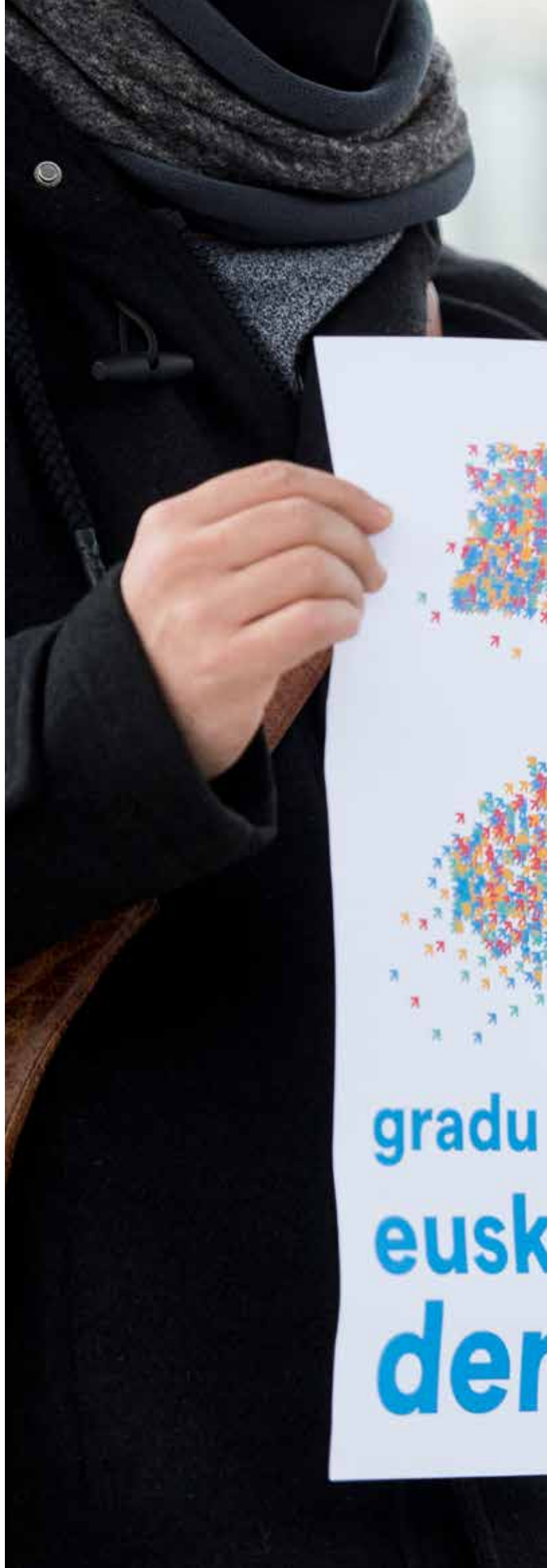
Su actitud ante los presupuestos y las presiones de Confebask y la CEOE ponían mas que en duda el apoyo del PNV, pero cuando los jeltzales, fueron conscientes que Sánchez contaba con la mitad de los votos (175) y que Coalición Canaria se abstendría, acabaron decantando su voto a favor. La aritmética y el calculo político acabaron de situar al PNV pese a que una semana antes sus cinco diputados habían salvado al gobierno del PP votando los presupuestos. De este modo, entre el 31 de mayo y el 1 de junio de 2018 en el Congreso de los diputados de Madrid tuvieron lugar las sesiones en que se debatió, se votó, y finalmente se aprobó la moción de censura contra Mariano Rajoy que, tras el quiebro del PNV, acabaría contando con 180 votos a favor y 169 en contra.

Terreno abonado para una nueva política penitenciaria

El desalojo del PP, vista la cerrazón del destituido gobierno en la cuestión de los presos, fue una buena noticia en las cárceles. A partir de aquí, el futuro no podía ni debía ser igual que el pasado.

Las primeras declaraciones de los líderes del PSOE sobre la cuestión de los presos respondían a la inercia del guion de cuando eran oposición. En el caso del PSE-EE quienes expresan las posiciones más claras son los apoyos explícitos a Pedro Sánchez en toda su singladura dentro del PSOE, opiniones como la de Odón Elorza: “El acercamiento de presos una vez desaparecida ETA es una cuestión pendiente que está sobre la mesa y que hay que abordar a corto plazo”.

Sin embargo, tanto presos, familiares, como la izquierda abertzale estaban a la espera de lo que pudiera decir el primer espada. Y, dieciocho días después de haber sido investido presidente, Pedro Sanchez en su primera entrevista televisada, al ser preguntado explícitamente por la cuestión de los presos, y sin llegar a más concreciones, confirmó oficialmente su voluntad de modificar la política penitenciaria, “Evidentemente, es la hora de abordar la política penitenciaria de otra manera” fue su respuesta. Al día siguiente,

por boca de Maddalen Iriarte, EH Bildu apreció el gesto y el cambio en el discurso del PSOE, pero pidió hechos, tras el asombro que supuso en Euskal Herria el nombramiento previo de Fernando Grande Marlaska como Ministro del Interior y, por tanto, ministro al frente de la política y las Instituciones Penitenciarias.

Más de un año antes del cambio de gobierno en Euskal Herria se había venido abonando el terreno desde diferentes ámbitos tanto en el de la toma de decisiones, en el de los consensos políticos y sociales o en el de las movilizaciones amplias y plurales.

El verano de 2017 se producía la finalización del debate “Batasuna, Elkartasuna eta Herriarengako lotura” llevada a cabo por los presos de EPPK y a partir de entonces, buen número de ellos se encontraban inmersos en la exploración de la vía penitenciaria con peticiones de destino de trabajo, recursos de grado, recursos a la intervención de comunicaciones, solicitudes de permisos ordinarios de salida, solicitudes de excarcelación...

El Foro Social realizaba un planteamiento global sobre la necesidad de “Una nueva política penitenciaria para un nuevo tiempo político” que, entre otras cuestiones, llamaba la atención sobre la necesidad de poner en marcha una “Agenda urgente” que diera respuestas a las personas presas aquejadas de enfermedades graves, al alejamiento, a la política de grados, a la acumulación de las condenas impuestas en otros estados de la Unión Europea y a la transferencia de prisiones.

En paralelo Mertxe Txibite (PSN) e Idoia Mendia (PSE-EE) comparecían conjuntamente el 17 de enero de 2018 para valorar positivamente los pasos que en torno al acercamiento estaba dando el ejecutivo galo y resaltando que la oportunidad también debiera ser aprovechada en el estado español para dar paso a otra política penitenciaria.

Esos primeros meses de 2018 también fueron prolíficos en declaraciones institucionales municipales reclamando el fin de la dispersión y el alejamiento. Declaración que llegaría al Parlamento Foral en marzo, a las Juntas Generales de Araba en abril y que además sería refrendada por todos los sindicatos vascos. Después, llegarían la declaración de Arnaga y la disolución de ETA a comienzos de mayo.

Por tanto, cuando Pedro Sánchez accedió a la presidencia del gobierno, EPPK ya había hecho sus deberes, ya se había producido un consenso mayoritario en la sociedad vasca, ya había desaparecido ETA y, el ejecutivo francés, ya hacía varios meses que había dado inicio al acercamiento de los presos políticos vascos a las cárceles de Mont de Marsan y Lannemezan. El terreno, estaba abonado para que se diera el inicio del cambio de la política penitenciaria.

Algo comienza a moverse

El 10 de Agosto de 2018 tienen lugar el traslado de Alfredo Remirez desde Daroca a Zaballa y el 13 de septiembre los dos primeros traslados a Zuera y Logroño, desde prisiones alejadas. Durante el resto del año y hasta las elecciones de abril de 2019 se producirán un total de 30 traslados de acercamiento que afectaron a 28 presos y, en ningún caso, tuvieron como destino las cárceles vascas sino Logroño, El Dueso, Villabona, Burgos, Soria, Valladolid, Mansilla, Zuera y Herrera de la Mancha. En paralelo al comienzo de los traslados, algunos presos comenzaron a disfrutar de permisos ordinarios de salida, algo totalmente novedoso hasta el momento.

Después de las elecciones de abril, el gobierno en funciones paralizó todas las decisiones sobre política penitenciaria mientras el ejecutivo francés culminaba el acercamiento de presos a Lannemezan. En el estado español, el último traslado de acercamiento de un preso vasco se producía en junio y partir de aquí, le sucederá un largo parón hasta que la repetición de las elecciones en noviembre y sus resultados depararon un nuevo gobierno, esta vez de coalición, PSOE-Podemos, al que las formaciones políticas vascas facilitaron la investidura.

En enero del 2020, el traslado de un preso vasco de Alicante a Villabona (Asturias) y la progresión a 3º grado para cumplir en el CIS de Iruñea, a otro, parecían dar reinicio a la política de traslados de acercamiento tras el largo parón.

Sin embargo, no bien comenzado, el mes de marzo comienza la alarma sanitaria provocada por el COVID19 que nos llevó a los meses de confinamiento, el cierre de las prisiones, la suspensión de los permisos de salida y los traslados de cárceles y, por extensión, la también paralización total durante varios meses de la actividad en los juzgados y en la Secretaría General de instituciones Penitenciarias. Tras la desescalada se producen varios anuncios del Ministerio del Interior sobre la concesión de nuevos terceros grados o el primer traslado de cumplimiento a una cárcel de Euskal Herria (Iruñea), sin embargo, no se harían efectivos hasta los meses de Junio y julio en que se recobró la normalidad.

Una vez pasado el verano, en septiembre, octubre, noviembre, y diciembre... los anuncios de traslados vienen siendo habituales hasta convertirse en semanales y afectando a cinco o seis presos en cada ocasión.

El aspecto cuantitativo de los traslados no es desdeñable ya que estos movimientos han afectado a más de un centenar de presos, 120 pertenecientes a EPPK y media docena mas no miembros del colectivo. La importancia de los movimientos es inocultable, si bien habría que matizar que 18 de los presos trasladados ya están en libertad tras agotar íntegramente sus condenas y, también habría que remarcar que, varios de los presos afectados por traslados en los dos últimos años, han sido movidos en más de una ocasión, primero a una cárcel periférica y luego a Centros Penitenciarios de Euskal Herria, clasificados en 2º o 3º grado.

¿Se deshiela la política de excepcionalidad?

Sin embargo, los movimientos no han sido solo cuantitativos sino que pueden también, de alguna manera, calificarse de cualitativos. Uno de los aspectos que puede evaluar el cambio de la política penitenciaria vino determinado por el comienzo del fin del aislamiento y el comienzo del reagrupamiento en un único módulo de los presos de la misma cárcel. En Septiembre se produjo el reagrupamiento de los presos de A Lama en un solo módulo, en octubre los presos de Puerto III eran agrupados en dos módulos, los de Jaén en un solo y todos los presos de Estremera, Córdoba y Sevilla dejaron atrás los módulos de aislamiento. En Noviembre, los presos de Huelva salieron de los módulos de aislamiento y los presos de Castelló II-Albocasser y Murcia II fueron agrupados en un módulo al igual que los de Granada en diciembre.

Por otro lado, las cárceles de destino de la nueva política de traslados durante este año 2020 no difieren mucho de la treintena de destinos de 2018-2019; Logroño, Burgos, Aranjuez, Zuera, El Dueso, Valladolid, Dueñas, Daroca, Estremera, Villabona, Mansilla y Soto del Real han sido la prisiones periféricas de destino. Sin embargo, además de la mitigación parcial del alejamiento en estos casos, el avance ha venido dado por el hecho de que algunos de esos anuncios ya no son meros traslados a cárceles periféricas si no repatriaciones para cumplir condena en Zaballa, Basauri, Iruñea o Martutene. De tal suerte que, a día de hoy, ya son 25 los presos encarcelados en Euskal Herria y distribuidos del siguiente modo:

- 7 en Martutene, de los cuales 3 en cumplimiento en régimen ordinario y 4 en régimen abierto o 3º Grado.
- 7 en Zaballa, de los cuales 3 en régimen ordinario, 2 en régimen abierto o 3º Grado y otros 2 en internados en centros hospitalarios dependientes de Zaballa.
- 5 en Iruñea, en régimen ordinario (2º Grado).
- 2 en Basauri, en régimen ordinario (2º Grado).
- 4 en Prisión domiciliaria (3º grado o 2º 100.2) por enfermedad grave.

A ellos habría que sumar los cuatro que a lo largo del año 2020 han recobrado la libertad a partir de los expedientes de libertad condicional iniciados en Martutene (2), Zaballa (1) e Iruñea (5).

Otro aspecto relevante viene marcado por las últimas clasificaciones de grado tras el traslado, y sin duda alguna la cada vez mayor accesibilidad al tercer grado e incluso a

las libertades condicionales mencionadas. Por primer vez en la historia del Colectivo de Presos Políticos Vascos hay mas clasificados en 2º Grado (80) que los clasificados en 1º Grado (59), si bien habría que puntualizar que 40 se encuentran en tierra de nadie, en esa clasificación que parece haber sido descubierta expresamente para el no progreso de los presos políticos vascos, el 1º Grado con aplicación del Artículo 100.2 o principio de flexibilidad. Una clasificación tan extraña en el panorama carcelario para los clasificados en primer grado, que ni siquiera los directores de prisiones saben como tratar. Finalmente, 9 son los presos vascos clasificados en 3º Grado en sus diferentes variantes, régimen abierto o con aplicación del 86.4 (prisión domiciliaria).

En definitiva, en comparación con el inmovilismo del pasado más reciente avances hay. No obstante, ni en distancias, ritmo ni cantidad acaban de contentar a los familiares de los presos ni al colectivo de presos EPPK porque, el fin de la dispersión y el alejamiento es cuestión de cárceles vascas y no de cárceles periféricas; es cuestión que debe afectar a todos y no sólo a los que tengan cumplimientos mas avanzados o sentencias más livianas; y es cuestión que de abordarse ahora sin demoras ni esperar un tiempo prudencial.

Bienvenidos los nuevos traslados y las nuevas clasificaciones de grado, pero como dicen los familiares “¿Por qué no a Zaballa?” y, más aún, en estos tiempos marcados por el COVID 19 que tantos quebrantos y dificultades está suponiendo con el cierre temporal de cárceles, con la prolongada suspensión de los visos y los continuos obstáculos a las comunicaciones por locutorio, los cierres perimetrales y las restricciones que dificultan los viajes a prisiones lejanas.

Por otro lado, no se puede obviar que la todavía persistencia del primer grado o régimen cerrado como clasificación aún extendida, impide el acercamiento y obstaculiza la vía penitenciaria. “No se puede pedir a los presos que recorran un camino y, al mismo tiempo, bloquearlo” decían los ex-presos de Córdoba. Otro de los aspectos sobre los que EPPK llama la atención es que, en la actualidad, mas de seis decenas de presos (68) ya han cumplido o van cumplir las $\frac{3}{4}$ partes de la condena en 2021 (60 cumplida y 8 cumplirán) y podrían, por ley, optar a la libertad condicional durante el próximo año. Sin embargo, son requisitos imprescindibles estar clasificado en 2º grado y haber disfrutado de permisos ordinarios de salida que difícilmente pueden ser concedidos estando todavía a cientos o miles kilómetros de su lugar de residencia.

La hasta ahora invariable y excepcional clasificación en primer grado y su renovación sistemática durante prácticamente toda la condena hicieron imposible para la mayoría de los presos políticos vascos la hipótesis de la libertad condicional que, ya ha comenzado a ser real tras los cuatro primeros expedientes del finalizado 2020.

Zergatik ez Zaballara?

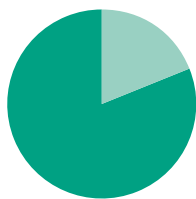
Iragan urrian, Espetxe Institutzioetako Idazkaritza Orokorra preso hurbilketarako aldaketa dezente egiten hasia zela nabarmentzen zihoan heinean, gogoeta apal bezain sakon bat egiten zuen Etxeratek: Zergatik ez Zaballara?

Gai honetan edozein parte hartze politiko gaur arte gidatu duen salbuespeneko politika behingoz amaitu eta beste espetxe politika baten beharraz azken garaietan adostasunak lortzen joan diren euskal eragile politiko guztiei zuzenean eragiten die galdera honek.

Gobernu espainiarreko alderdi politikoak zuzenean interpelatzen dituen galdera da; oraindik iraganean trabatuta daukaten espetxe politika hori aldatzearen alde behin eta berriz azaldu diren alderdi horiei zuzendua.

Oraindik dagoen euskal preso politikoen kopuru handia azaldu zuen Etxeratek, batetik; bestetik, Estatu frantsesean burututako hurbilketak eta ordura arte Estatu espainiarrean burututakoak zenbatu zituen, horietatik gutxiengo bat Euskal Herriko espetxeetara ekarri dutela zehaztuz. Urrunketak hor dirau oraindik eta konponketa osoa eman gabe jarraitzen dute.

ESTATU ESPAINOLA

141 lekualdatze

2018-2020 bitartean

32 lekualdatze 2018ko udatik
2019ko abendura bitartean108 lekualdatze 2020ko urtarriletik
2020aren bukaera bitartean**19 preso bitan lekualdatu zituzten**G. Fraile, K. Arronategi,
X. Atristain, J. Lopez, U. Fano,
O. Goitia, B. Saenz, X. Atristain,
J. Arregi, X. Agirre, O. Urrutia,
I. Gonzalez, J. Codo, F. Alonso,
O. Lasagabaster, P. Uranga,
E. Salaberria, O. Comes, I. Martinez**4 lekualdatze bertan behera utzi
zituzten presoek iragarri eta gero**J. Gonzalez, I. Mendizabal,
A. Troitiño, J. Arizkuren**1 espetxean hil zen**

I. Gonzalez

14 preso aske daude jadaA. Ramirez, X. Tximeno,
M. Orbegozo, I. Beaumont,
J. Lopez, X. Sagardoi, E. Samaniego,
O. Goitia, M. Igariz, O. Bakedano,
J. Arkauz, G. Fraile, J. Codo,
F. Alonso, O. Urrutia**3 presori Euskal Herriko
zentroetara berretsi zieten destinoa**

A. Gogorza, I. Iparragirre, J.M. Martin

**1 ez zen burutu, lekualdatze
bidean Soton zegoela iritsi
zitzaiolako kaleratze data**

O. Bakedano

Iragarri denaren ondoren, nahiz eta lekualdaketak egon diren, gure senideek urruti jarraitzen dute eta guk urruntzearen ondorioak pairatzen jarraitzen dugu.

Zergatik ez dituzte gure senideak Euskal Herrira ekartzen? Zergatik eramanen dituzte Darocara edo Dueñasera? Zergatik Estremerara, Euskal Herritik 520 kilometrotara? Zergatik ez Zaballara?

Zergatik mantentzen da inposaketa, nazioarteko erakundeen eta osasun-agintarien gomendioen kontra egon arren, osasun-larrialdi honek eragin duen egoera dramatikoaren aurrean? Zergatik ez da kontuan hartzen herrialde honetako gehiengo sozial, sindikal eta politikoaren nahia eta pandemiaren testuinguruan euskal preso guztiak euskal espetxeetara ekartzea eskatu duen Eusko Jaurlaritzaren borondatea?

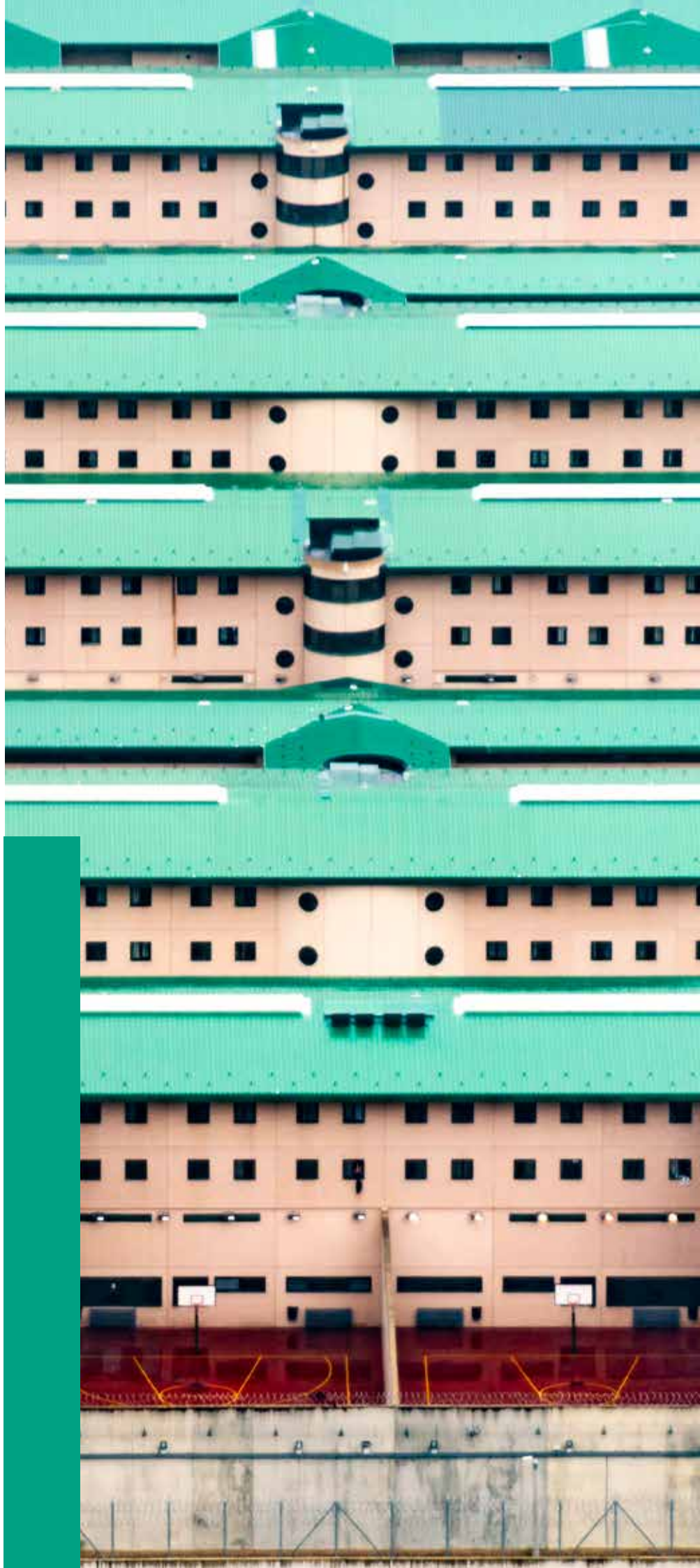
Ezin dugu horrela jarraitu. Justifika ezina da euskal presoen eta haien familien aurkako salbuespenari denbora gehiagoan eustea.

Bizikidetzarako eta behin betiko bakerako bidea oztopatzen duen traba da. Izan ere, gure senide presoak, haien borondatez, espetxe-legediaren bidean aurrera egitea moteltzen eta eragozten jarraitzen dute espetxetik ateratzeko ikuspegitik.

Larri gaixorik dauden 18 presoak eta 65 urtetik gorakoak espetxetik ateratzea da eskatzen duguna. Eta baita berehalako askatasuna Haranburu, Esnal eta Parot kondenatuentzat ere.

Preso guztiak Euskal Herrira hurbiltzen ez diren bitartean lanean jarraituko dugu, Izan Bidea-k burutuko duen bezalako ekimenak eta mobilizazioak babesten jarraituko dugu.

**Etxean eta bizirik
nahi ditugu!**

Espetxe eta deseritik

URRIAK 5

Unai Fano Basaurin

Unai Fano Aldasoro preso politiko hernaniarra Soriako (260 km) espetxetik Basaurikora lekualdatu dute.

URRIAK 7

Mikel Barrios aske gelditu da

Joan den ekainean bost urteko kartzela zigorra ezarri ondotik, bere abokatuek jarritako helegitea onartu du Parisko Dei Auzitegiak eta kontrol judizialarekin libre utzi dute, astean behin Donibane Garaziko jendarmearian izenpetzeko betebeharrarekin.

URRIAK 7

Soto del Real eta Villenako kartzeletan dauden bi preso bisitarik gabe gelditu dira

Etxeratek salatu duenez, bi presoren senideek ezin izan dute bisitarik burutu espetxe horietaraino bidaia egin ostean. Kartzeletara heltzean, Covid-19agatik hartutako neurriak direla-eta, bisitak bertan behera gelditzen direla jakinarazi diete.

URRIAK 7

Picassenteko emakumeen modulua isolatu dute

Preso bik Covid-19an positibo eman ostean, Ainhoa Barbarin eta Maite Pedrosa euskal preso politikoak dauden modulua isolatu egin dute.

URRIAK 8

Gorka Loran Dueñasen

Gorka Loran Lafourcade preso politiko hernaniarra Algecirasko (1.100 km) espetxetik Dueñas-kora (310 km) lekualdatu dute.

URRIAK 9

Bittor Francoren aita hil da

Huelvako espetxean, Barakaldoko bere etxetik 1.000 km-ra, azken agurra egiteko aukerarik gabe jaso zuen Bittor Franco euskal presoak bere aitaren heriotzaren berri.

URRIAK 12

Ibon Muñoa aske

20 urte espetxean egin ondoren, zigorra osorik beteta atera da Ibon.

URRIAK 13

Ei Oren traslado iragarpena

Espetxe Idazkaritzak iragarri du Anton Troitiño eta Mikel Arrieta Soriako espetxera, Aitzol Maurtua Dueñas-kora, Andoni Otegi Logroñokora eta Agustín Almaraz eta Bittor Franco Estremerakora aldatuko dituztela laster.

URRIAK 13 ETA 27

Puerto III espetxeko euskal preso politikoak bi modulutan batu dituzte

Aldiz, beste preso bat bakarrik gelditu da modulu batean.

URRIAK 14

Estremerako euskal preso politikoak isolamendutik atera eta modulu batean batu dituzte.

URRIAK 15

Josu Arkauz Valladoliden

Josu Arkauz Arana preso arrasatearra Murcia II (820 km) espetxetik Valladolid-kora (350 km) lekualdatu dute.

URRIAK 16**J.C. Herrador Santoñan**

Juan Carlos Herrador Pouso preso politikoa dosnostiarra Ocañako espetxetik atera eta El Duesoko presondegira aldatu zuten.

URRIAK 16**Liher Aretxabaleta Burgosen**

Liher Aretxabaleta Rodriguez preso bilbotarra Ocaña I (520 km) espetxetik Burgoskora (215 km) lekualdatu dute.

URRIAK 19**Xabier Atristain Martutenen**

Xabier Atristain Gorosabel preso dosnostiarra Soriako (260 km) espetxetik Martutenekora lekualdatu dute.

URRIAK 19**Eiio Ok espetxe aldaketa eta euskal herriratzeak iragarri zituen**

Joseba Arregi Martutenera eta Garikoitz Garcia Arrieta Zaballara ekarri, eta Alicia Saez de la Cuesta eta Ugaitz Perez Logroñora eta Iñaki Armendariz Burgosera hurbilduko dituela iragarri du Espetxe Instituzioen Idazkaritzak.

URRIAK 19

Kordobako euskal preso politikoak isolamendutik atera eta bi modulutan batu dituzte.

URRIAK 21

Jaen II espetxeko euskal preso politikoak modulu batean batu dituzte.

URRIAK 22

Asier Aginako preso ohia hil da 2019ko urtarrilean gaixotasun larri batengatik zigorra etenda kaleratu zen preso politikoa durangarra.

URRIAK 23**Roberto Lebrero Burgosen**

Roberto Lebrero Panizo preso gasteiztarra Sevilla II (960 km) espetxetik Burgoskora (215 km) lekualdatu dute.

URRIAK 23**Arkaitz Agote Dueson**

Arkaitz Agote Cillero preso donostiarra Granadako (855 km) espetxetik El Duesokora (170 km) lekualdatu dute.

URRIAK 26**Bittor Franco Estremeran**

Bittor Franco Martinez preso barakaldotarra Huelvako (1000 km) espetxetik Estremerakora (520 km) lekualdatu dute.

URRIAK 26**Xistor Haranbururi baldintzapeko askatasuna onartu diote**

Xistor Haranburu preso senperetarrari baldintzapeko askatasuna onartu egin dio Kasazio Auzitegiko epaileak.

URRIAK 27**Fernando Alonso Abad 24 urte ondoren libre**

Baldintzapean libre gelditu da Fernando Alonso euskal preso politikoa.

URRIAK 27**Eiio Ok herriratzeak eta hurbilketak iragarri ditu**

Espetxe Instituzioak iragarri du Euskal Herrira (Zaballara) ekarriko dituela Karmelo Lauzirika eta Jose Juan Garcia, Joseba Borde eta Aitor Esnaola, berriz, Soriara, eta Itziar Alberdi, Juan Jesus Narvaez, Ibai Aienza eta Mikel Aienza euskal preso politikoak Logroñora lekualdatuko dituela.

URRIAK 28

Sevilla II-ko euskal preso politikoak isolamendutik atera eta modulu batean batu dituzte. Baina euskal presoetako bat bakarrik gelditu da modulu batean.

URRIAK 30**Jon Zubiaurre Burgosen**

Jon Zubiaurre Agirre preso donostiarra Puerto I (1020 km) espetxetik Burgoskora (215 km) lekualdatu dute.

URRIAK 30**Xabier Zabalo Valladoliden**

Xabier Zabalo Beitia preso zumarragarra Puerto I (1020 km) espetxetik Valladolidetik (350 km) lekualdatu dute.

URRIAK 30**Joseba Arregi Martutenen**

Joseba Arregi Erostarbe preso oñatiarra Villabonako (385 km) espetxetik Martutenera lekualdatu dute.

URRIAK 30**Garikoitz Garcia Zaballan**

Garikoitz Garcia Arrieta preso aretxabaletarra Picassenteko (600 km) espetxetik Zaballara lekualdatu dute.

URRIAK 30**Ugaitz Perez Logroñon**

Ugaitz Perez Zorriketa preso galdakoztarra Castello II (480 km) espetxetik Logroñokora (170 km) lekualdatu dute.

URRIAK 30**Andoni Otegi Logroñon**

Andoni Otegi Eraso preso leaburutarra Almeriako (1005 km) espetxetik Logroñokora (170 km) lekualdatu dute.

URRIAK 30

Iñaki Bilbao "Txikito" euskal preso politikoak bertan behera utzi du independentzia eta sozialismoaren aldeko gose eta komunikazio greba.

AZAROAK 2

Iñaki Bilbao "Txikito" euskal preso politikoak gose eta egarri greba abiatu du independentzia eta sozialismoaren alde.

AZAROAK 5

Eiioak lekualdatze eta euskal herriratzeak iragarri ditu

Espetxe Institutuzioak iragarri du Euskal Herriko espetxeetara ekarriko dituztela Patxi Uranga, Olatz Lasagabaster (Martutene) eta Xabier Perez (Iruñea), eta Aitor Garcia eta Joseba Segurola Burgosekora eramango dituztela.

AZAROAK 5

Joseba eta Aitzol**El Dueson eta Dueñasen**

Joseba Borde Gaztelumendi preso politiko ugaotarra Teixeiro (A Coruña, 600 km) espetxetik El Duesokora (170 km) eta Aitzol Maurtua Eguren preso politiko atxondoarra Huelva (1.000 km) espetxetik Dueñasekora (310 km) lekualdatu dituzte.

AZAROAK 6

Galder Cornago Arnaez preso ohia zendu da

44 urteko donostiarrak 2007an Frantzia atxilotu ondoren 2014an askatasuna berreskuratu zuen. Bihotzekoak jota hil da.

AZAROAK 6

Josu Narvaez Logroñon

Josu Narvaez Goñi preso politiko iruindarra Estremera (520 km) espetxetik Logroñokora (170 km) lekualdatu dute.

AZAROAK 6

Ibai Aienza, Mikel Aienza eta Iñaki Armendariz Logroñon eta Burgosen

Ibai Aienza Laborda eta Mikel Aienza Laborda preso politiko berriozartarrak Monterroso (Lugo, 635 km) espetxetik Logroñokora (170 km). eta Iñaki Armendariz Izagirre preso politiko iruindarra Herrera (640 km) espetxetik Bur-

gosekora (240 km) lekualdatu dituzte.

AZAROAK 7

Olatz Lasagabaster eta Patxi Uranga Martutenen

Olatz Lasagabaster Anza eta Patxi Uranga Salbide preso politiko usurbildarrak, eta haien alaba bat, Aranjuezeko espetxetik (520 km) irteera-baimenarekin atera dira, 3. gradua jaso ostean. Hemendik aurrera Martutenen hirugarren graduan beteko dute zigorra.

AZAROAK 9

Espetxe Institutuzioetako Idazkaritza Orokorrak adierazi du presoan irteera baimena eta programatutako irteerak, bisean biseko komunikazioak bezala, bertan behera geratzen direla. Lokutorietako bisita arruntak erdira mugatuko dituzte gainera, eta gehienez bi bisitari joan ahalko zaizkie. Neurri honek hiru astez iraungo du momentuz.

AZAROAK 10

Agustin Almaraz Estremeran

Agustin Almaraz Larrañaga preso politiko bilbotarra Puerto I (1.020 km) espetxetik Estremerakora (520 km) lekualdatu dute.

AZAROAK 11

Ibon Fernandezek Covid-19an positibo eman du

Esklerosi anikoitza duen Ibon Fernandez Iradi preso politiko lasartearrak positibo eman du Covid-19an eta Lannemezaneko espetxean isolatu dute. Sarek eta Etxeratek bere askatasuna eskatu dute.

AZAROAK 11

Eiioak lekualdatze eta euskal herriratzeak iragarri ditu

Espetxe Institutuzioak iragarri du Euskal Herriko espetxeetara ekarriko di-

tuztela Oskarbi Jauregi (Martutene) eta Oier Andueza (Basauri) eta Mikel Azurmendi, Maite Pedrosa eta Joseba Lerin Zuerakora eramango dituztela.

AZAROAK 12

Iñaki Bilbao "Txikito" euskal preso politikoak bertan behera utzi du egarri greba

Independentzia eta sozialismoaren aldeko gose grebari komunikazio greba erantsi dio.

AZAROAK 12

Josu Narvaez Logroñon

Josu Narvaez Goñi preso politiko iruñearra Estremerako espetxetik (520 km) Logroñoko espetxera (170 km) lekualdatu dute.

AZAROAK 13

Huelvako euskal preso politikoak isolamendutik atera eta modulu batean batu dituzte. Etxeratek jakinarazi duenez, gaur gaurkoz, preso bakarra gelditzen da isolamenduan, Soto del Realen dagoen Jurdan Martitegi, alegia.

AZAROAK 19

Iñaki Bilbao "Txikito" euskal preso politikoak independentzia eta sozialismoaren aldeko gose eta komunikazio greba bertan behera utzi du.

AZAROAK 20

Eiioak lekualdatze eta euskal herriratzeak iragarri ditu

Espetxe Institutuzioak iragarri du Euskal Herriko Martuteneko espetxera ekarriko duela Emilio Salaberria (hirugarren graduan) eta Egoitz Coto El Duesokora, Angel López Anta Mansillakora, Aitor Olaizola Palenciakora eta Zigor Bravo eta Gregorio Vicario Burgosekora eramango dituztela.

AZAROAK 20

Jaione Jauregi Ganten (Belgika) atxilotu eta espetxeratu dute

Jaione Jauregi iheslari politiko lezoarra, 42 urte ihesean ibili ondoren, Ganten atxilotu du polizia belgikarrak, duela 39 urteko akusazio batengatik.

AZAROAK 20**Karmelo Lauzirika Zaballan**

Karmelo Lauzirika Orbe preso politiko barakaldoarra Castello I (575 km) espetxetik Zaballako espetxera hurbildu dute.

AZAROAK 20**Aitor Garcia Burgosen**

Aitor Garcia Aliaga preso politiko gasteiztarra Jaeneko espetxetik (775 km) Burgoseko espetxera (215 km) lekualdatu dute.

AZAROAK 20**Joseba Segurola Burgosen**

Joseba Segurola Beobide preso politiko urretxuarra Murcia I espetxetik (810 km) Burgoseko espetxera (215 km) lekualdatu dute.

AZAROAK 21**Mikel Azurmendi Zueran**

Mikel Azurmendi Peñagarikano preso politiko beasaindarra Picassenteko (Valencia, 600 km) espetxetik Zuerako espetxera (245 km) lekualdatu dute.

AZAROAK 24**Xistor espetxealdi arinduan**

Xistor Haranburu preso politiko senperatarra kontrol judizialpean egongo da 18 hilabetez, baldintzapekoa gauzatu artean.

AZAROAK 25**Joseba Lerin Zueran**

Joseba Lerin Sanchez preso politiko iruindarra Puerto I (1.020 km) espetxetik Zuerako (245 km) espetxera lekualdatu dute.

AZAROAK 26**Mikel Arrieta Sorian**

Mikel Arrieta Llopis preso politiko errenteriarra Algeciraseko (1.100 km) espetxetik Soriako (260 km) espetxera lekualdatu dute.

AZAROAK 26**Aitor Esnaola Sorian**

Aitor Esnaola Dorronsoro preso politiko legorretarra Ocaña I (520 km) espetxetik Soriako espetxera (260 km) lekualdatu dute.

AZAROAK 26**Jakes Esnal hurbildua**

Jakes Esnal Donibane Lohitzuneko preso politiko Saint Martin de Ré-ko espetxetik Lannemezanera lekualdatua izan da.

AZAROAK 27**EIIOak lekualdatze eta euskal herriratzeak iragarri ditu**

Espetxe Institutzioak iragarri du Euskal Herriko espetxeetara ekarriko dituela Idoia Martinez (hirugarren graduan Zaballara) eta Olga Comes (Iruñara) eta Joanes Larretxea Asturiasekora, Jon Gurtubai Darocakora, eta Guillermo Merino Zuerakora eramango dituztela.

AZAROAK 27**Lierni Armendariz El Dueson**

Lierni Armendariz Gonzalez de Langua Olaberriako preso politikoa A Lamako (740 km) espetxetik El Duesora lekualdatu dute (170 km).

AZAROAK 27**Iurgi Garitagoitia espainiaratua**

Iurgi Garitagoitia Salegi preso politiko bilbotarra Soto del Realeko (490 km) espetxera lekualdatu dute espainiaratu ondoren. Garitagoitia Frantziako Lannemezan espetxean zegoen.

AZAROAK 28**Oskarbi Jauregi Martutenen**

Oskarbi Jauregi Amondarian preso politiko zaldibiarra Curtiseko espetxetik (A Coruña, 600 km) Martutenera hurbildu dute.

AZAROAK 28**Oier Andueza Basaurin**

Oier Andueza Antxia preso durangarra Murcia II espetxetik (820 km) Basauriko espetxera hurbildu dute.

AZAROAK 28**Xabier Perez Iruñean**

Xabier Perez Aldunate preso iruindarra Cordobako espetxetik (835 km) Iruñeko espetxera hurbildu dute.

AZAROAK 28**Alicia Saez de la Cuesta Logroño**

Alicia Saez de la Cuesta gasteiztarra Castello I espetxetik (575 km) Logroñoeko espetxera (170 km) lekualdatu dute.

AZAROAK 28**Itziar Alberdi Logroñon**

Itziar Alberdi Uranga durangarra Estremerako espetxetik (520 km) Logroñoeko espetxera (170 km) lekualdatu dute.

AZAROAK 28**Guillermo Merino Zueran**

Guillermo Merino Bilbao durangarra Valencia III espetxetik (600 km) Zuerako espetxera (245 km) lekualdatu dute.

AZAROAK 29**Josetxo Arizkureni bihotzekoa eman dio**

Josetxo Arizkuren Ruiz preso politiko iruindarra Murtziako Virgen de la Arxaca ospitaleko ZIUn dago, bihotzekoak eman ostean. Etxeratek eta Sarek bere berehalako askatasuna eskatu dute.

ABENDUAK 2**Emilio Salaberria Martutenen**

Emilio Salaberria Etxebeste preso politiko billabonarra El Dueso espetxetik (170 km) Martuteneko espetxera hurbildu dute hirugarren gradura progresioa lortu ondoren.

ABENDUAK 3**Jaione Jauregi Alcalará**

Jaione Jauregi Espina Madrیدهko Soto del Real espetxetik Madrid I Alcala espetxera lekualdatu zuten.

2020 | 12 | 26

HTX ROCK ²⁴

HATX HATX HESKA MUTIL ETXERA

Josu Erbiti | Maria Antunez | Joseba San Sebastian | Gorka Pastor

Lorena Aisa | Xabi Solano | Zalea Urain | Tomas Lizarazu | Nerea Urbizu
 Alex Sardui | Claudia Rodríguez | Francis Diez | Idoia Tapia | Alberto Sanzol
 Sara Zozaya | Lide Hernando | Hutsun | Iván Carmona

ZETAK | ANESTESIA | HERDOIL | KOBAN
 LITTLE MARTIN SELEKTAH & JUANTXO ARAKAMA & NIKOTINA

Erika Olaizola | Lander Garro

ELKARTASUNA | KONPROMISOA | MAITASUNA

inote baino gehiago

SARRERAK SALGAI • ENTRADAS A LA VENTA • 12€

ABENDUAK 4

Eiioak lekualdatze eta euskal herriratzeak iragarri ditu

Espetxe Institutuzioak iragarri du Euskal Herriko espetxeetara ekarriko duela Balbino Saez eta Jon Igor Solana eta Eider Perez Zuerakora, Asier García eta Ismael Berasategi Villabonakora eta Aitor Herrera El Duesokora eramango dituztela.

ABENDUAK 11

Eiioak lekualdatze eta euskal herriratzeak iragarri ditu

Espetxe Institutuzioak iragarri du Euskal Herriko espetxeetara ekarriko duela Karlos Apeztegia (Iruñeara) eta Txuma Altable Soriakora, Jon Etxeberria, Jon Crespo eta Angel Telleria El Duesokora, eta Jon Mirena San Pedro Dueñasokora eramango dituztela.

ABENDUAK 12

Zigor Bravo Sorian

Zigor Bravo Sáez de Urabain preso politikoko gasteiztarra Curtis-eko espetxetik (A Coruña, 600 km), Soriako espetxera (260 km) lekualdatu dute.

ABENDUAK 12

Idoia Martinez Zaballan

Arrigorriagako preso den Idoia Martinez Garcia, Villabonako (Asturias, 385 km) espetxetik Zaballako espetxera hurbildu dute eta hirugarren gradua eman diote.

ABENDUAK 17

Aitor Herrera dueson

Aitor Herrera Vieites A Lama espetxetik El Dueso espetxera heldu zen.

ABENDUAK 17-18

Urrunduak dauden presoak hurbiltzeko

Behatokiaren ordezkaria den Aitzol Aslak eta Etxerateko Patrizia Velezek, bilerak egin zituzten Cordoban eta Sevillan, hainbat eragile instituzional, so-

zial eta politikorekin. Cordobako espetxearen zuzendariaekin bildu ostean, Andaluziako Parlamentuan, Adelante Andalucía talde parlamentario eta Anticapitalistekin bildu ziren.

ABENDUAK 18

Lekualdatzeen iragarpena

Espetxe Institutuzioak iragarri zuen Josetxo Arizkuren Iruñeako espetxeetara ekarriko zuela eta Manex Zubiaiga (Burgosera), Imanol Inziarte (El Duesora), Gotzon Aranburu eta Luis Mariñelarena (Dueñasera) eta Alberto Lopez de Lacalla (Villabonara) Lekualdatuko zituztela.

ABENDUAK 18

Vicario, Coto, Berasategi eta Balbi Saenz lekualdatuak

Gregorio Vicario Setién Topaseko Kartzelatik Burgoseko espetxera eramane zuten. Egoitz Coto Etxeandia Grana-dako Albolote Espetxetik Cantabriako espetxera heldu zen. Ismael Berasategi Alacant-Villanatik Asturiaseko Villabonara heldu zen eta Balbino Saenz Olarra Valladolideko Espetxetik Zaballako espetxera hurbildu zuten.

Presoak Kalea

Ez da

URRIAK 14

Fernando Alonso Abad baldintzapekoan

Fernando Alonso Abad preso politiko sestaoarra baldintzapeko askatasunean geratu zen 24 urte baino gehiago preso egon ondoren. Joan den uztai-lean Martuteneko espetxera hurbildu zuten 3. graduua eman ostean.

AZAROAK 23

Josu Arkauz Arana kalean

Josu Arkauz Arana Arrasateko preso politikoa 29 urte t'erdiko kartzelaldia bete ostean kalera atera da.

AZAROAK 23

Jagoba Codo preso libre

Jagoba Codo Callejo preso politiko donostiarra aske geratu da; baldintzapean kalean zegoen Jagoba, eta bukatutzat eman diote zigorra.

AZAROAK 29

Asier Ormazabal kalean

Asier Ormazabal Lizeaga preso politiko hernaniarra Frantzian eta Espainian 23 urteko kartzelaldia bete ostean kalera atera da.

ABENDUAK 11

Pakito Mujika libre

Pakito Mujika Garmendia preso politiko ordiziarra aske gelditu da ia 29 urteko espetxe zigorra bete ondoren.

ABENDUAK 11

Oier Urrutia baldintzapekoan

Oier Urrutia Gonzalez preso politiko gasteiztarak baldintzapeko askatasuna lortu du 11 urte t'erdiko kartzela zigorra bete ostean.

Bada garain

- Larriki gaixo
- Zigor batuketa
- Baldintzapeko askatasunerako epeak
- Gurasoa
- +60 urte
- +70 urte
- 15 urtetik gorako espetxealdia aurtzen
- 2. gradua
- 3. gradua
- 100.2 artikulua malgutasun printzipioa sartzen du, sailkapen graduetako bakoitzaren aspektuak konbinatuz zigor-betetze eredua ezarrit.

ETXEAN PRESO

BIZKAIAIAN

Martin Hernando, Jesus Maria +18
Foruria Zubialde, José Ramón +17

GIPUZKOAN

Etxaniz Alkorta, Sebas +18
Gogorza Otaegi, Aitzol +21

PARIS

Urrutikoetxea Bengoetxea, Iosu

LAPURDIN

Haranburu, Frederic +31

EUSKAL HERRIAN

CP ARABA

ZABALLA

C.P. Araba
Portillo San Miguel, l. N-1, km. 340
01230, Langraitz (Araba)
Agirre Ibañez, Xabier
Saenz Olarra, Balbino +18
Martinez Garcia, Idoia +23

Garcia Arrieta, Garikoitz
Lauzirika Oribe, Karmelo +15

BESARKADA ETXEA - Gasteiz

Iparragire Burgoa, Ibon

AITAMEMI OSPITALEA - Arrasate

Arronategi Azurmendi, K. +23

CP BILBAO

BASAURI

Lehendakari Agirre 92
48970, Basauri (Bizkaia)
Andueza Antxia, Oier +19
Fano Aldasoro, Unai

CP DONOSTIA

MARTUTENE

Martutene kalea, 1
20014, Donostia (Gipuzkoa)
Labeaga Garcia, Urko +22
Salaberria Etxebeste, Emilio +18
Uranga Salbide, Patxi
Lasagabaster Anza, Olatz

Arregi Erostarbe, Joseba +29
Atristain Gorosabel, Javier
Jauregi Amondarain, Oskarbi +19

CP PAMPLONA I

IRUÑEA

C/ Colina Santa Lucía, s/n,
31012 Pamplona (Nafarroa)
Apeztegia Jaka, Karlos +23
Arizkuren Ruiz, Josetxo +21
Ramada Estevez, Fco. José +19
Pérez Aldunate, Xabier +15
Comes Arranbillet, Olga

C.P. EL DUESO

SANTOÑA

170 km - 1h 58'

Avenida de Berriá SN

39740 Santoña (Cantabria)

Agote Cillero, Arkaitz

Borde Gaztelumendi, Joseba

Crespo Ortega, Jon

Coto Etxeandia, Egoitz

Etxeberria Oiarbide, Jon

Herrera Vieites, Aitor

Herrador Pouso, Juan Carlos

Inziarte Gallardo, Juan Manuel

Telleria Uriarte, Angel

Armendariz G.Langarika, Lierni

C.P. LOGROÑO

170 km - 2h 07'

Calleja Vieja, 200, Apdo. 217

26006 Logroño

Aiensa Laborda, Ibai

Aiensa Laborda, Mikel

Aragon Iroz, Santiago

Fresnedo Gerrikabeitia, Aitor

Lupiañez Mintegi, Gorka

Mardones Esteban, Asier

Narvaez Goñi, Juan Jesus

Otegi Eraso, Andoni

Pérez Zorriketa, Ugaitz

Vidal Álvaro, Gorka

Alberdi Uranga, Itziar

Oña Ispizua, Josune

Saez de la Cuesta, Alicia

C.P. BURGOS

215 km - 2h 17'

Ctra. De Villamar, s/n Apdo. 253

09071 Burgos

Arri Pascual, Álvaro

Aretxabaleta Rodriguez, Liher

Armendariz Izagirre, Iñaki

García Aliaga, Aitor

Lebrero Panizo, Roberto

Segurola Beobide, Joseba

Sola Campillo, Aurken

Vicario Setien, Gregorio

Zubiaga Bravo, Manex

Zurutuza Sarasola, Jose Antonio

Zubiaurre Agirre, Jon

C.P. ZARAGOZA

ZUERA

245 km - 2h 54'

Carretera Nacional 330, km. 539

50298 Zuera (Zaragoza)

Agirre Lete, Juan Luis

Azurmendi Peñagarikano, Mikel

Barrios Martin, José Luis

Bilbao Gaubeka, Iñaki

Garces Beitia, Iñaki

Legina Aurre, Kepa

Lerin Sánchez, José Ángel

Solana Matarran, Jon Igor

Merino Bilbao, Guillermo

Martínez de Osaba Arregi, Igor

Murga Zenarruzabeitia, Andoni

Pérez Aristizabal, Eider

Pedrosa Barrenetxea, Maite

C.P. DAROCA

ZARAGOZA

345 km - 3h 31'

Ctra. Nombrevilla, s/n

50.360 Daroca (Zaragoza)

Bengoia López de Armentia, Asier

Gurtubai Sánchez, Sebas

López de Okariz, Unai

Marcos Álvarez, Faustino

C.P. SORIA

260 km - 2h 57'

c/ Marqués del Saltillo n. 1

42071 Soria

Arrieta Llopis, Mikel

Arruarte Santacruz, Garikoitz

Altable Etxarte, Jesús Ma

Bravo Saez de Urabain, Zigor

Eснаola Dorronsoro, Aitor

San Argimiro Isasa, Mikel

Rodríguez López, Asier

C.P. DUEÑAS LA MORALEJA

PALENCIA

310 km - 3h 03'

Carretera P-120

34210 Dueñas (Palencia)

Aranburu Sudupe, Gotzon

Borrero Toribio, Asier

Goikoetxea Gabirondo, Andoni

Karrera Arenzana, Asier

Loran Lafourcade, Gorka

San Pedro Blanco, Jon Mirena

Olaizola Baseta, Aitor

Maurtua Eguren, Aitzol

Mariñelarena Garziandia, Luis

Vallejo Franco, Iñigo

C.P. VALLADOLID

VILLANUBLA

355km - 3h 36'

Ctra. Adanero - Gijón km.94

47620 Villanubla (Valladolid)

Zabalo Beitia, Xabier

C.P. LEÓN

MANSILLA

370 km - 3h 36'

Finca Villahierro

24210 Mansilla de las Mulas (León)

Ginea Sagasti, Josu

López Anta, Ángel

Rubenach Roiz, Jon

Subijana Izquierdo, Juan Carlos

C.P. ASTURIAS

VILLABONA

385 km - 3h 57'

Finca Tabladillo (AS17-Avilés)

33480 Villabona (Asturies)

Berasategi Eskudero, Ismael

Blanco Santisteban, Zigor

García Justo, Asier

Gómez Ezkerro, Jesus María

Larretxea Mendiola, Joanes

López de la Calle Gauna, Alberto

Yañez Ortiz de Barron, Iratxe

**C.P. TOPAS
SALAMANCA**
460 km - 4h 32'
Ctra. N-630, km. 314
37799 Topas (Salamanca)
Etxeberria Martin, Iñaki +24
Arriaga Martinez, Josune +60
Gartzia Montero, Ainhoa +17
Zaldúa Iriberry, Itsaso

**C.P. ÁVILA
BRIEVA**
475 km - 4h 09'
Carretera de Vicolozano, Apdo. 206
05194 Brieval (Ávila)
López Resina, Dolores +70 +19
Iparragirre Genetxea, Marixol +16

**C.P. MADRID I
ALCALÁ**
450 km - 4h 49'
Carretera de Alcalá Meco, km. 4,5
28803 Alcalá de Henares (Madrid)
Jauregi, Jaione +60

**C.P. MADRID III
VALDEMORO**
480 km - 4h 51'
Carretera de Pintoa
San Martín de la Vega, km. 5
28340 Valdemoro (Madrid)
Otegi Unanue, Mikel +17

**C.P. MADRID V
SOTO DEL REAL**
430km - 4h 26'
Carretera M-609, km. 3'5
28791 Soto del Real (Madrid)
Fuentes Villota, Raúl
Garitagoitia Salegi, Iurgi
Martitegi Lizaso, Jurdan

**C.P. MADRID VI
ARANJUEZ**
520km - 5h 07'
Carretera N-400, km. 28
28300 Aranjuez (Madrid)
Atxurra Egurrola, Julen +60 +24
Gutiérrez Carrillo, Iñigo
Zapirain Romano, Iñigo
Etxebarria Caballero, Beatriz + Umea
Lizarraga Merino, María + Umea

**C.P. MADRID VII
ESTREMER**
520 km - 5h 06'
Ctra. M-241, km. 5,750
28595 Estremera (Madrid)
Almaraz Larrañaga, Agustín +25
Franco Martínez, Bittor +18
Troitiño Arranz, Antton +60 +30

**C.P. CASTELLÓ II
ALBOCASSER**
480 km - 5h 18'
Paraje Mascarell, CV-129, km. 15
12140 Albocasser (Castelló)
Iragi Gurrutxaga, Harriet +20
Karasatorre Aldaz, Juan Ramón +19
Markes Zelaia, Patxi +22
Zelarain Ortiz, Oskar +18

C.P. CASTELLÓ I
575 km - 5h 39'
Carretera de Alcore, km. 10
12006 Castelló
Cano Hernandez, Pedro María +18
Gallastegi Sodupe, Orkatz +17

**C.P. VALENCIA III
PICASSENT**
600 km - 5h 45'
Centro Penitenciario Apdo. 1.002
46220 Picassent (Valencia)
Badiola Lasarte, Asier
González González, Jon +16
Barbarin Iurrebaso, Ainhoa +18
Mendizabal Mujika, Idoia +15

**C.P. TEIXEIRO
CURTIS,
A CORUÑA**
600 km - 5h 59'
Carretera de Paradela s/n
15310 Curtis (A Coruña)
Eskudero Balerdi, Gregorio +65 +18

**C.P. A LAMA
PONTEVEDRA**
740 km - 7h 24'
Monte Racelo, s/n
36.830 A Lama (Pontevedra)
Goieaskoetxea Arronategi, Eneko
Makazaga Azurmendi, Xabier +19
Martínez Ahedo, Gorka +23

**C.P. HERRERA
DE LA MANCHA
CIUDAD REAL**
640 km - 6h 14'
Carretera de Argamarsilla. Apdo. 77
13200 Manzanares (Ciudad Real)
Polo Escobes, Sergio +21

**C.P. ALACANT II
VILLEN**
700 km - 6h 52'
Carretera Nacional 330, km. 66
03400 Villena (Alicante)
Ayestaran Legorburu, J. Lorenzo +60
Goikoetxea Basabe, Arkaitz
Iglesias Chouzas, Juan Carlos +21
Vila Mitxelena, Fermin

**C.P. ALACANT I
FONTCALENT**
745 km - 7h 15'
Pol. la Vallonga, s/n Apdo. 5.050
03113 Alacant
Badillo Borde, Irkus +16

**C.P. MURCIA I
EL PALMAR**
810 km - 7h 51'
Carretera Mazarrón, km. 3
30120 El Palmar (Murcia)
Novoa Arroniz, Jose Mari +21

**C.P. MURCIA II
CAMPOS DEL RÍO**
820 km - 7h 55'
Paraje Los Charcos
30191 Campos del Río (Murcia)
Izpurra García, Mikel +60 +21
Palacios Abad, Gorka +17
San Sebastián Gaztelumendi, Mikel
Troitiño Ciria, Jon +15

C.P. JAÉN II

775 km - 7h 36'

Carretera Bailén-Motril, km. 28

23009 Jaén

Aginagalde Ugartemendia, Beñat

Guridi Lasa, Iñigo **+20**

Sarasola Yarzabal, Mattin

C.P. CÓRDOBA

ALCOLEA

835 km - 8h 24'

Ctra Sevilla-Madrid, km. 391 Apdo. 479

14014 Córdoba

Gallaga Ruiz, Javier **+60** **+22**

Portu Juanena, Igor

Egues Gurrutxaga, Ana Belen **+19**

C.P. ALBOLOTE

GRANADA

855 km - 8h 19'

Carretera Colomera km. 6 Apdo. 2.062

18220 Albolote (Granada)

Bilbao Solaetxe, Unai **+18**

Miner Villanueva, Imanol **+18**

Olarra Guridi, Jon   **+18**

Ugarte López de Arkaute, Diego **+16**

Mujika Goñi, Ainhoa   **+18**

C.P. SEVILLA II

960 km - 9h 33'

Paraje las Mezquitillas SE 451 km. 5,5

41530 Morón de la Frontera (Sevilla)

Agirresarobe Pagola, Gurutz

Arakama Mendia, Iñaki **+65**   **+23**

Arzalluz Goñi, Asier   **+18**

Etxabarri Garro, Juan Ma **+22**

Etxeberria Goikoetxea, Garikoitz

Olabarrieta Colorado, Iker **+15**

C.P. HUELVA

1.000 km - 9h 53'

Carretera de la Rivera, s/n

21610 Huelva

Besance Zugasti, Juan Carlos

García Gaztelu, Xabier   **+20**

García Jodrá, Fernando **+20**

Lima Sagarna, Iker **+18**

Gallastegi Sodupe, Irantzu   **+21**

C.P. ALMERÍA

1.005 km - 9h 40'

Carretera Cuevas de los Ubedas, km. 2,5

04071 El Alquíán (Almería)

Kruxaga Elezkano, Iñaki **+20**

Viedma Morillas, Alberto **+19**

Gallastegi Sodupe, Lexuri **+18**

C.P. PUERTO I

CÁDIZ

1.020 km - 10h 10'

Carretera Jerez-Rota,

km. 6, 4 Apdo. 555

11500 Puerto de Santa María (Cádiz)

Elejalde Tapia, Fernando **+23**

Garate Galarza, Endika **+60** **+16**

Ordoñez Fernández, Josu **+19**

C.P. PUERTO III

CÁDIZ

1.020 km - 10h 10'

Carretera Jerez-Rota,

km. 6, 4 Apdo. 555

11500 Puerto de Santa María (Cádiz)

Agirrebarrena Beldarrain, Aitor   **+18**

Barreras Díaz, Oskar **+23**

Beobide Arza, Ibai

Bienzobas Arretxe, Jon Mikel   **+21**

Castro Zabaleta, Manex

Cotano Sinde, Aitor

Dorronsoro Malaxetxebarria, J.M. **+60**   **+27**

Etxeberria Garaikoetxea, J. Mari **+18**

Parot Navarro, Unai **+60**   **+31**

Orbe Sevillano, Zigor   **+16**

MONT DE MARSAN C.P.

260 km - 1h 51'

Chemin de Pémégnan B.P. 90629

40.006 Mont-de-Marsan Cedex

Etxaburu Artetxe, Aitzol

Goienetxea Irigorri, Xabier

Iruretagoiena Lanz, Luis +60

Martinez Bergara, Fermin 3/4 +16

Mujika Andonegi, Ander

Reta de Frutos, Iñaki +60

Sirvent Auzmendi, Ekaitz

Suberbiola Zumalde, Igor

Urbietta Alkorta, Josu

LANNEMEZAN C.P.

330 km - 2h 18'

Chemin de la Plaine B.P. 166

65.307 Lannemezan Cedex

Abaunza Martinez, Javier +18

Agerre, Didier 3/4 +19

Agirregabiria del Barrio, Arkaitz

Aspiazu Rubina, Garikoitz

Barandalla Goñi, Oihan

Esparza Luri, Iñaki +16

Esnal, Jakes +65 +31

Fernández Iradi, Ibon + +17

Iriondo Iarza, Aitzol

Karrera Sarobe, Mikel

Maiza Artola, Gurutz +70

Oiartzabal Txapartegi, Asier +19

MURET C.D.

425 km - 3h 08'

Route de Seysses B.P. 312

31.605 Muret Cedex

Fernández Aspurtz, Joseba

Parot Navarro, Ion +65 +31

RENNES C.P.

795 km - 7h 39'

18 bis, Rue de Châtillon B.P. 3.107

35.031 Rennes Cedex

Aramendi Juanena, Alaitz

Moreno Martinez, Itziar

ROANNE C.D.

845 km - 7h 58'

Georges Mandel B.P. 10.008

42.311 Roanne Cedex

Beyrie, Lorentxa 3/4 +19

REAU SUD

FRANCILIEN C.P.

930 km - 8h 33'

CR 8 Lieu dit du Moulin à Vent

77.550 Réau

Lesaka Argüelles, Izaskun

Ozaeta Mendikute, Ainhoa

Sorzabal Díaz, Iratxe

* Estatu espainoleko espetxeen urruntasuna Donostia-tik zenbatua.

* Estatu frantseseko espetxeen urruntasuna Bilbo-tik zenbatua.

EPPK:

Dispertsio eta urruntasunaren mapa

